Ե· 6793 1892 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2/14 ՇՈՒՐԱՆ 33 ԻՒԶԻԻՆՋԻ ԱԵՆԷ ١٣١٠ ڕۆژیڵ ئەوەل ٢٣ 6793

ԱՊՕՆԷ ՊԷՏԷԼԻ

	Ամբողջ տարի	Կէս տարի
Իսթանպոլ	100	50
Թաշրա	140	70

Հէր նիւսխէ այրը այրը կէօնտէրիլէճէք մահալլէր իչիւն սէնէլիկի 180, վէ ալթը այլըղը 90 ղուրուշ։

Մէնաֆիի ուսմուսիներէ միւթէալլիգ մէվատտ մէճմանէն տէրճ օլունուր։

Տէրճ օլունմասան մէպահիս վէ մէքթուպթիպ իհտատ օլունմազ։

Սահիպի իմթիյազ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց· ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Մանսուրա վէ խորէհանէսի
Պապը Ալի ճատտէսինտէ 36 Նիւմէրո

Մանզումէի Էֆքար

ԵԷՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ

منظومهٔ افكار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
فرهت یانوسیان
مطبعه و اداره خانه سی
باب عالی جاده سنده ٣٦ نومرولی
دائرهٔ مخصوصه در

Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte : 36

10 ԲԱՐԱ 10

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պուրսատան Բաթրիգխանէմիզէ վարիտ օլան պիր մահզէրտէ, թէտավի իչիւն պիր միւտաէթտէն պէրու Տէրսաատէթտէ պուլունմադտա օլան, առաջնորդ Դեր· Բարթուղիմէոս Արքեպիսկոպոսուն, մահէլլի մէէմուրիեէթինէ ավտէթի թալեպ օլունմուշ օլմաղլա, Ամեն· Ս· Պատրիարք հայր հազրէթլէրի, Խաւն Ժողով գարարը իլէ իչպու մահզէրի միւշարիլէյհ Սրբազանա պիլ իրսալ, պիր ան էվվէլ իլֆայի միւգթէզասը ղըմընտա իճրայի թէպլիղաթ պուլուրմուշլար տրը։

Քաղ· Ժողով թարաֆընտան, պու տէֆա թէչքիլ օլունան Միացեալ Ընկերութիւն տնօրէն Ժողով ագալարընտան իչի իսթիֆա իթմիշլէր տիր։

Զըմբչկածագ Քաղ· Ժողովունուն պու տէֆա վուգու պուլան ինթիխապը, Ս· Պատրիարք հաղ·նին կոնդակը իլէ թաստիգ օլունմուշ տուր։

Խասթախանէմիզ գարշըսընտա քեայնի պաղչէտէ ինչա օլունաճադ տարիւլէնայի վէ մէքթէպին, խասթախանէ տայիրէսի տախիլինտէ եաբըլմասը, Հող աբաձութիւն թարաֆընտան գարարլաշարըլմըշ տրը։

Տիւնքի Լէվանթտա օգունմուշ տուր։

Տիւնքի նիւսխէմիզտէ Պէյօղլու Ս· Երրորդութիւն քիլիսէմիզ ագարաթընտան օլուպ, ախիրէն միւհմէրէգ օլան Եէնի թէաթրոնուն խասարաթընը թախմին իմմէք իւզրէ, Բաթրիգխանէմիզ վէ Ս· Երրորդութիւն քիլիսէսի վէքիլի իզզ Հաճեան Անտոն էֆ· թարաֆընտան նասպ օլունան, Պապը Սէրասքէրի սէր միյմարը սատտ· Աղնաւոր Յովհաննէս էֆ· հաղր· իլէ Աղնաւոր Յովսէփ էֆ· վէ Նորթհ Պրիթիշ սիկուրթա գումբանեասը ագենթէլիկի թարաֆընտան թաեին օլունան միյմար Մ· Զինկբիա վէ Մ· Պիւրնէս, գարար զիեանը 5500 լիրա օլտուղունու գարար վիրտիքլէրի եաղըմըշ իսի· Հալպուքի սըրֆ զարար 3600 լիրա օլարագ թախմին իսթիմիշ օլտուղունտան, օ հալտէ միւհթէրէգ պինանը էլ եէվմ մէվճուտ օլան տիվարլարը 1900 լիրա հիսապ իսթիմէքլէ, մէպ լաղը մէզքիւր թէաթրօնուն սիկուրթաեա գօնտուղու 5500 լիրատան թէնզիլ իտիլէրէք, միւթէպագը 3600 լիրաեը եալընըզ գումբանեա թէէտիեէ իտէճէք իմիշ։

ՏԱԽԻԼԻՍԷ

Մէմալիքի Օսմանիեէտէ մէվճուտ օլան քեաֆիֆէեի չըմէնտըֆէրլէրին թարիֆալարընը թէագըդ վէ գըեասը վահիա իւզրէ թարիֆա թէէսիս զըմընտա, Նաֆիա նէզարէթինտէ թէչէքքիւլ իտէն գօմիսիօն, տիւն իլք տէֆա օլարագ թէճէմմիւ իթմիշ տիր։ Մէզքիւր գոմիսիոն Շուրայի Տէվլէթ աղասը Գոնսթանթէն Դարաթէօտորի էֆ· Պապը Ալի հուգուգ միւշավիրի Նուրատունկեան Դաբրիէլ էֆ· Ռիզա պէյ հազարաթըյլա, Նաֆիա ֆէնն գալէմի միւշավիրի Մ· Կալան, վէ Թիճարէթ օտասը ըէյիսի Ազարեան Արիստակէս էֆէնտիտէն միւրէքքէպ պուլունմագտա տրը։

Իճթիմայի մէզքիւրտէ, Նագլիեաթա միւթէալլիգ թարիֆալարա տաեիր օլան քեաֆիֆէեի էվրագըն ճէլպի գաբարլաշարըրլմըշ տրը։

Պէյրութ միւթէպերանընտան Մ· Ճիրճի Սիւրսօխ վէ Ճիրճի Թէնի, Սատրազամ բաշա հազրէթլէրինէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտ իլէ, քէնտի նամլարընա օլարագ Ֆիլիպ Մէլհամէ էֆ·նին խսթիհսալինէ չալըշտըղը եաֆա օվասընըն սուլանմասը իմթիեազը իչինտէ, քէնտի հուգուգլարընը մուհաֆազա պուեուրմալարընը ըէճա իթտիքլէրինի Լէվանթ եազրեօր։

Պահրիեէ նէզարէթի թարաֆընտան Իսարէյի Մախսուսէ իչիւն, պու քէրրէ Մ· Սօմարիբա վասըթասըյլա Ինկիլիթէրրաեա իւչ վաբոր պիրաբըշ իսիլմիշ օլմաղլա, մէզքիւր վաբօրլար անգարիպ չէհրիմիզէ վասըլ օլաճագ տրը։ Պու վաբօրլարատան պիրի 2500 թօնէլաթօ իսթիապընտա օլուպ ուղագ սէֆէրլէր իճրա իտէճէք, վէ պահրի 500էր թօնէլաթօլուգ օլան տիկէր իքի վաբոր, Դատրքէօյ վէ Ատալարա իշլեեճէք տիր։

Պունատան մատտա Պահրիեէ նէզարէթի Պէօեիւք ատաեա մախսուս օլարագ Ինկիլիթէրրատան իքի վաբոր տահա իշթիրա իթմէք իւզրէ, Մ· Սօմարիբա վասըթասըյլա իճրայի մուխապէրաթտա պուլունմագտա տրը։ Շաեէտ մաթլուպա մուվաֆֆըգ իքի վաբոր հազրը պուլունմազ իսէ, օ հալտէ Ինկիլիթէրրանըն պաշլըճա սէֆայէն ֆապրիգալարընտան պիրինէ մէզքիւր վաբօրլար սիբաբըշ իսիլէճէք տիր։

Տուեուունու Ումմուսիեէյի Օսմանի եէնին կէչէն Սեպտեմբեր այը վարիսաթը, 1891 սէնէսի մահը մէզպուր նիսպէթէն 12 պին լիրա ֆազլա զուհուր իթմիշ տիր։

Պուլկար էմարէթի պիր քաչ կիւտէն պէրու Տէրսաատէթտէն հաթթա Թրանսիթ թարիգի իլէ, Շարգի Ռումէլի վէ Եա Պուլկարիսթանա կիտէն էշեա վէ էմթիանըն իտխալինէ ռուխսաթ վիրմէմէքտէ օլտուղու իշիտիլմիշ տիր։

Մէրքէզի Վիէննատա օլուպ, Տէրսաատէթտէ պիր շիպէսի պուլունան վէ կէրէք տօղրուտան տօղրուեա վէ կէրէք Թրանսիթ թարիգի իլէ մալ կէօնտէրէն Շէնքը նամ պէօեիւք թիճարէթ էվի, իչպու թէտպիր ալէյհինէ Ավսթրիա Մաճարիսթան սէֆարէթինէ թէշէքքի իթմիշ տիր։

Իւսկիւտար սաքինլէրինտէն վէ եօրկանը էնանֆընտան Հասան, Թավշանճը գարիսէսինէ կիտիպ թէյզէսի Սըտիգա իլէ կէօրիշտիկի սըրատա, պունատան սոնրա ֆիլան իլէ կէօրիշմէէճէքսին տէմէսինէ գարշը մէզպուրէտէ, սէնին Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի, էմթիալ մարիտէի գապուլ իչիւն, էմթիալի մէզքիւրէնին պիր կիւն վէ պիր կիճէ վասըլ օլաճագլարը չէհրիլէր խաշիճինտէ աչըգ մէյտանլարտա գալմասընը թալեպ իթմէքտէ տիր։ Իչթէ պու սէպէպտէ մէպնի, իքի լուչ կիւնտէն պէրու Տէրսաատէթ կէօմրիւքլէրինտէն պիր պալեա մալ պիլէ Պուլկարիսթանա վէ Շարգի Ռումէլիեէ կէօնտէրիլմէմիշ, վէ Պուլկարիսթան իչիւն Թրանսիթ թարիգիյլէ էշեա վէ էմթիա կէթիրթտիրէն թիւճարլար, էմթիալի մէզքիւրէեի Տէրսաատէթ կէօմրիւկինտէն կէրի ալմաղա մէճպուր օլտուղլարընտան, բիացմըղ թիճարէթի ֆէվգէլատտուրկուն վէ քէսատ պիր հալքէսպ իթմիշտիր։

Մ· Ալիֆէտ Ֆաուլլանը Տէրսաատէթէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթի, Անատօլու չըմէնտըֆէրինին էնգարէնին էօթէ ճիհէթինէ եանի Պաղտատա տօղրու թէմտիտի թասավվուրունա տայիր օլտուղու բիվաեէթ օլունուեօր։

Իւսկիւտար վէ Դատրքէօյ թէնվիր չիրքէթինին Դուրպաղլը ատրետէ ինչա իթտիրտիկի կազմանէ իքմալ օլունմըշ օլմաղլա, պիր գօմի սիօնու ֆէնինի, եաբըն մահէլլի մէզքիւրէ կիտիպ իճրայի թէֆթիշալա իշլէմէսինէ միւսաատէ իտէճէք տիր։

Սէլանիքտէ լէնկէրէնտաղ օլուպ 9 սէֆաեինտէն իպարէթ օլան Պահրը Սէֆիտ Ինկիլիզ ֆիլօսուսնուն, էվվէլքի կիւն մէզքիւր լիմանտէն հարէքէթ իթտիկի իչիտիլմիշ տիր։

Տէրսաատէթ կէօմրիւք անթրբօլարընըն մէթանէթսիզլիկի հագգընտա վուգուա կէլէն ախիրէն իխթիլաֆ հասէպիյլէ, մէզքիւր անթրբրբօլար հալի իւզրէ գալմագտա, վէ վիլաեաթը Շահանէտէ ինչա օլունաճագ տիկէր կէօմրիւք անթրբրբօլարընըն տախի ինչաթընը թէէխիր իթմէքտէ օլտուղունտան, պու հալին տէվլէթճէ մուճիպ օլաճաղը խասարաթը ա ալմէէտէն պահալա, բուսումաթ էմանէթի ճանիպինտէն Պապը Ալիեէ արզ ու խթիլզանը քէյֆիեէթ իտիլմիշ տիր։

Ախիրէն Մըսրը հէյեէթի նուզզարընճա պաղը թէպէտուլաթ վուգու պուլաճաղը հավատիսի չուեուս պուլմուշ իսէ տէ, «Էժիրշըն կազէթ» նամ զազէթանըն պէեա նընճա, հէյեէթի նուզզարը հաղրէճէ իլէրուտէ իճրա օլունաճագ թաատիլաթ հէր նէ տախսի օլսա, Խրտիվի Մըսրը Ազպաս բաշա հազրէթլէրի, շիմտիլիք գապինէտէ պիր թէպէտուլաթ հուսուլի թասավվուրունտա պուլունմաճագտա տրըլար։

Իւսկիւտար սաքինլէրինտէն վէ եօրկանը էնանֆընտան Հասան, Թավշանճը գարիսէսինէ կիտիպ թէյզէսի Սըտիգա իլէ կէօրիշտիկի սըրատա, պունատան սոնրա ֆիլան իլէ կէօրիշմէէճէքսին տէմէսինէ գարշը մէզպուրէտէ, սէնին վազիֆէն, պէն իսթէտիկիմ իլէ գօնուշուպ կէօրիշիրիմ ճէվապընտա պուլունմասը իւզէրինէ, մէրգում Հասան հիտտէթլէնէրէք հէման թէյզէսի մէզպուրէյի պըշդալա պաշընտան, մէմէսինտէն վէ գալպինտէն ճէրհ սու գաթլէթմիշ օլմասընտան տօլայը պու կիւն ճինանէթ մահքէմէսինտէ 15 սէնէ քիւրէկ ճէզասընա մահքիւմ օլմուշտուր։

Պունատան իքի պուչուգ այ էվվէլ Մագրիբէօյինտէ վուգու պուլան պիր սիրգաթը ֆաիլլէրինի Պէշիկթաշ մուհաֆիզը Հասան բաշա հազրէթլէրի պու քէրրէ տէրտէսթ իթտիրմիշ, վէ էմվալը մէսրուգէտէն պաղըսընընտա զահիրէ չրգարմըշ օլտուգլարընտան, խանէլէրինտէն սիրգաթ վուգու պուլան զէվաթը Պէշիքթաշ մուհաֆիզըղը ղրմնընա միւրաճաաթ իթմէլէրի զրմնընտա, Մաքրիքէօյ գայմագամըղընա պու կիճէ Հասան բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան խապէր կէօնտէրիլմիշ տիր։

Տէպրէեէ ախէրի իլէ միշթէրէքէն միւթասարրըֆ օլտուղու խանէսինի եագրպ գաչմըշ վէ խթանապալա կէլէրէք թահթա Դալէ ճիվարընտա եագայը էլէ վէրէճէկի. նի անլամասըյլա քէնտիսինի թասգիպ էտէն զաթ իւզէրինէ գաթլ գաստրյա սիլահ չէքմիշ օլան Քէրիմին հէր իքի ճիւրմի պիրլէշտիրիլէրէք 9 սէնէ քիւրէկի գօնուլմասընա տիւնքի կիւն հիւքմ օլունմուշ տուր։

Տուեուունու Ումմուսիեէյի Օսմանիեէ վարիտաթը մուխասսէսէ ի տարէսի, շուուպաթ մուխթէլիֆէ մէմուրինինին քէնտի սայ ու իդտամէրի իլէ, վարիտաթը 100տէ 30 նիսպէթինտէ արթըրտգլարը հայտէ, մաաշլարընըն տախի պինիսպէ թէզայիւտինէ գարար վիրմիշ իտի։

Իչպու գարար Շուրայի Տէվլէթէ հէվալէ օլունուպ, Շուրայի Տէվլէթ, վարիտաթըն արթմասը մէէմուրինին զայրէթինէ մէնուութ օլմաեըպ, իլլա բուսում թարհ օլունան էմթիա վէ էշեանըն չօղալմասընա միւթէվագգֆ օլտուղունու պէեան իթմիշ, վէ վարիտաթ թէզայիւտ իթտիքտէ, մէէմուրինին մաաշաթընա զամմ իթմէկտէն էվվէլ, մէսէլէնին պու ճիհէթինին թէտզըդը լազըմ կէլէճէկինի իլավէրի միւթալեա իլլէմիշ օլմաղլա, Տույունու Ումմուսիեէ Շուրաի Տէվլէթին իչպու ըէյինէ թէմամըյլա մուվաֆֆագաթ իթմիշտիր։

Շիրքէթի Խայրիեէնին 19 Նիւմէրօլու վաբօրու, էվվէլքի ագշամ Անատօլու Գավաղընտա քարանթինա պէքլէճէն պիր Օսմանը սէֆինէսինին գըչ թարաֆ տիրէկինի գըրմըշ տրը։

Պէյօղլու միւտտայիի ումումիլիկի մուամէլաթընը իճրայի թէֆթիշի զըմընտա Ատլիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինտէն վերիլէն էմր իւզէրինէ, խթինաֆ միւտտայիի ումումիսի Խալիտ պէյին, թէֆթիշաթը լազըմէյի իճրա իտէճէկի իչիտիլմիշ տիր։

Սեպտ· 30տա էրզրումուն միւխթէլիֆ մահալլաթընտա գօլերատան 14 վէֆիեաթ վէ 27 միւսապ օլտուղու, վէ Իլիճա գարիեէսինտէ վէֆիեաթ օլմաեըպ, 5 նէֆէր միւսապ պուլունտուղու, վէ Թորթում գազասընըն 3 գարիեէսինտէ 4 նէֆէր վէֆիեաթ զուհուր իթտիկի, վէ վիլաեէթին սաեիր ճիհէթլէրինտէ վուգու�օրմասընը պուլունմասը իւզէրինէ, մէրգում Հասան հիտտէթլէնէրէք հէման թէյզէսի մէզպուրէյի պըշդալա պաշընտան, մէմէսինտէն վէ գալպինտէն ճէրհ սու գաթլէթմիշ օլմասընտան տօլայը պու կիւն ճինանէթ մահքէմէսինտէ 15 սէնէ քիւրէկ ճէզասընա մահքիւմ օլմուշտուր։

Պունատան իքի պուչուգ այ էվվէլ Մագրիբէօյինտէ վուգու պուլան պիր սիրգաթը ֆաիլլէրինի Պէշիկթաշ մուհաֆիզը Հասան բաշա հազրէթլէրի պու քէրրէ տէրտէսթ իթտիրմիշ, վէ էմվալը մէսրուգէտէն պաղըսընընտա զահիրէ չրգարմըշ օլտուգլարընտան, խանէլէրինտէն սիրգաթ վուգու պուլան զէվաթը Պէշիքթաշ մուհաֆիզըղը ղրմնընա միւրաճաաթ իթմէլէրի զրմնընտա, Մաքրիքէօյ գայմագամըղընա պու կիճէ Հասան բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան խապէր կէօնտէրիլմիշ տիր։

Տէպրէեէ ախէրի իլէ միշթէրէքէն միւթասարրըֆ օլտուղու խանէսինի եագրպ գաչմըշ վէ խթանապալա կէլէրէք թահթա Դալէ ճիվարընտա եագայը էլէ վէրէճէկինի անլամասըյլա քէնտիսինի թասգիպ էտէն զաթ իւզէրինէ գաթլ գաստրյա սիլահ չէքմիշ օլան Քէրիմին հէր իքի ճիւրմի պիրլէշտիրիլէրէք 9 սէնէ քիւրէկի գօնուլմասընա տիւնքի կիւն հիւքմ օլունմուշ տուր։

Տուեուունու Ումմուսիեէյի Օսմանիեէ վարիտաթը մուխասսէսէ ի տարէսի, շուուպաթ մուխթէլիֆէ մէմուրինինին քէնտի սայ ու իդտամէրի իլէ, վարիտաթը 100տէ 30 նիսպէթինտէ արթըրտգլարը հայտէ, մաաշլարընըն տախի պինիսպէ թէզայիւտինէ գարար վիրմիշ իտի։

Իչպու գարար Շուրայի Տէվլէթէ հէվալէ օլունուպ, Շուրայի Տէվլէթ, վարիտաթըն արթմասը մէէմուրինին զայրէթինէ մէնուութ օլմաեըպ, իլլա բուսում թարհ օլունան էմթիա վէ էշեանըն չօղալմասընա միւթէվագգֆ օլտուղունու պէեան իթմիշ, վէ վարիտաթ թէզայիւտ իթտիքտէ, մէէմուրինին մաաշաթընա զամմ իթմէկտէն էվվէլ, մէսէլէնին պու ճիհէթինին թէտզըդը լազըմ կէլէճէկինի իլավէրի միւթալեա իլլէմիշ օլմաղլա, Տույունու Ումմուսիեէ Շուրաի Տէվլէթին իչպու ըէյինէ թէմամըյլա մուվաֆֆագաթ իթմիշտիր։

Շիրքէթի Խայրիեէնին 19 Նիւմէրօլու վաբօրու, էվվէլքի ագշամ Անատօլու Գավաղընտա քարանթինա պէքլէճէն պիր Օսմանը սէֆինէսինին գըչ թարաֆ տիրէկինի գըրմըշ տրը։

Պէյօղլու միւտտայիի ումումիլիկի մուամէլաթընը իճրայի թէֆթիշի զըմընտա Ատլիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինտէն վերիլէն էմր իւզէրինէ, խթինաֆ միւտտայիի ումումիսի Խալիտ պէյին, թէֆթիշաթը լազըմէյի իճրա իտէճէկի իչիտիլմիշ տիր։

Սեպտ· 30տա էրզրումուն միւխթէլիֆ մահալլաթընտա գօլերատան 14 վէֆիեաթ վէ 27 միւսապ օլտուղու, վէ Իլիճա գարիեէսինտէ վէֆիեաթ օլմաեըպ, 5 նէֆէր միւսապ պուլունտուղու, վէ Թորթում գազասընըն 3 գարիեէսինտէ 4 նէֆէր վէֆիեաթ զուհուր իթտիկի, վէ վիլաեէթին սաեիր ճիհէթլէրինտէ վուգուաթ օրմասընը պուլունմասը իւզէրինէ, մէրգում Հասան հիտտէթլէնէրէք հէման թէյզէսի մէզպուրէյի պըշդալա պաշընտան, մէմէսինտէն վէ գալպինտէն ճէրհ սու գաթլէթմիշ օլմասընտան տօլայը պու կիւն ճինանէթ մահքէմէսինտէ 15 սէնէ քիւրէկի

ԹՐԱԽՈՒՄԱ

Թրախու�մա, եանի բարա իլէ գըզ սաթմագ ուսուլի Բուրմ վէթան. տաչլարըմըզդան պիզէ կէչմիշ տիր տէնիր։

Էլպէթթէ Բուրմ վաթանտաչլարըմըզդա տախի պաչգալարընտան, վէ օ պաչգալարընա տա պիր էֆքեարան կէլմիշ տիր։

Թրախուսմա ուսուլինին պիտա եէթի թաբիիինի պիլէմէյիզ ֆագաթ չուրբասընը բէք ալէա պիլիրիզ քի, էն եէ.քսէյինտէն պէտէն էտնա գըսմընա տէկին, միլէթիմիզ իչինտէ եաեըլմըշ տըր։

Թրախուսմանընն ֆայիտէսինի պըրագալըմ, էկէր քիւլլի մաղարբաթլարը տախի մէյտանտա պուլունմուշ օլմասա իսի, պահսընը իթմէքլիկէ տէ չօգլուգ լիւզում կէօրմէեէճէք իտիք։

Պու պապտէ միլլէթիմիզին էր պապը գալէմի աղ չէյլէր եազմա տըլար, հաթթա պիր արա, զանն իտէրիզ քի Թրախուսմա ուսուլի միլլէթճէ տախի եասագ իտիլտի։

Ֆագաթ պու գատար գալէմ զահմէթլէրինէ վէ օլան եասագլարա բաղմէն, պիր կիւվէեիլիք սէթբէ ալմաեա պիլէ գուտրէթի պուլունմաեան պիր էրքէեի 5—10 լիրա Թրախուսմա իլէ սաթըն ալմագ տէրէճէլէրինէ գատար պայաղլըըղա տէվամ իտիլիեօր։

Պու ուսուլ. իտթէր Բուրմ վաթանտաչլարըմըզդատն կէլմիշ օլսուն իսթէր էվրօբալրտան եախօտ սայիրէտէն, մուղիրը իսէ մուղիրը տիր, վէ պիր պաչգասընտան պիզէ կէչմիշ օլմասը, ապա պիր թէպրիեեէի զիմմէթ օլամագ քի միսասատէ օլունապիլսին։

Թրախուսմա ուսուլինին մաղարբաթը էվվելիեէսի պու տուր քի։ բարա իլէ գըզ ալմագ վէ անըն սաեէսինտէ զէնկինլէնմէք, պու քէրբէ էրքէքլիք հայսիեէթինէ եագըշըր չէյ տէկիլ տիր։

Պըրաքալըմ քի գըզտան ալընան բարա պիր զէնկինլիք մաեասը թէչքիլ իտէեէք տիր տէեու զանն օլունմագտա իքէն, պու մաեա օ գատար էքչիմէքտէ տիր քի, Թրախուսմանընն նէ՞ ֆէսէսի օլան պիր թագըմ ֆամիլեաճա դայիտ մէսարիֆլէր, էրքէեին էվվելքի վարիտաթընը տախի չիւրիւթմէքտէ, վէ գատընըն հէր վագթ «պէն պապամտան սանա բարա կէթիրտիմ, վէ պէնիմ սայէմտէ ատամ օլտուն» սէօզլէրինի թօգմագ կիպի էրքէեին գաֆասընա էնաիրիվէսի պէլիեէսինտէն պաչգա պիր չէյ գալմամագտա տըր։ վէ եալընըզ ֆամիլեա էօմրիւնինի նէ օլտուղունու պիլէնլէր պիր էյիճէ անլաեապիլիրլէր քի, պիր գարընը քէնտի գօճասընը եէլզինէ վուրմաեա հագգը պուլունան պու սէօզլէր, նէ՞ տէրէճէտէ աղըր չէյլէր տիր.լէր։

Մաղարաթը սանիեէսի տախի չու տուր քի, Թրախուսմա վէրմէկէ գուարէթլէրի պուլունան ֆամիլեալարընը չիրքին վէ պէտխուսյ գըզլարը պիլէ, էն կէօսթէրիչի տէլիգանլըլար իլէ էվլենէպիլտիքլէրի հալտէ, բարա եարընընա չըդմաղա գուտրէթլէրի պուլունմաեան ֆամիլեալարընը էն կիւզել վէ էն զիատէ հիւսնի աթլէագ սահիպէսի օլան գըզլարը պիլէ, եա հիչ էվլենէմէզլէր, եախօտ հագգլարը պուլունտուղունտան չօգ էտնա էրքէքլէր իլէ էվլենմէկէ մէճպուր օլուրլար։

Էկէր էվրօբալրտա տախի Թրախուսմա ուսուլի մէվճուտ պուլունմագտա իսէ, պիր հագգա, պիր հիքմէթէ, վէ պիր մանթրգա մէպնի տիր քի, պու հագգըն, պու հիքմէթին, վէ պու մանթրգըն, պիզճէ հիչ հիւքմէրի եոգ տուր։

Նի՞չիւն պէօյլէ օլտուղունու սէօյլէեէլիմ։

Տէվլէթի Օսմանլիէնին պիր վէրասէթ գանունու վար տըր քի, Միսուլման, Խրիսթիան, վէ Եէհուտի, քեաֆֆէսի տախի պէրա իսթիանիեէթ, այնի գանունա Թապի պուլունմագտա տըրլար։

Տէվլէթի Օսմանիյէ Թէպասը օլան պիր էրմէնի, քէնտի գըզընը էվլենտիրտիյինտէ հէր նէ մըգտար Թրախուսմա վէրմէքտէ իսէ, վէ ֆամթընտա, էմվալը մէնգուլէ վէ զայրի մէնգուլէսինէ զէրրէ գատար Թէէսիր իթմէեիպ, մէրգումէ գըզ, ապա պապասընընը Թրախուսմասընը ալազ իթմէմիշ տիր կկպի, տիկէր գարընտաչլարը մէ գըզ գարընտաչլարը իլէ, էվէ, տիւքքեանա, է. վին էչեասընա վէ տիւքքեանընտա. քի մալէ, վէլ հասըլ Թէքմիլ միրասա, եինէ հիսսէտար տըր, գանուն նէ Թրախուսմայը Թանըր վէ նէ տէ սայիրէյի։

Շիմտի պագընն պու նօգթատա Թրախուսմանընն նէ՞ զարարը օլուեօր։

Ֆարզ իտէլիմ քի Կիրակոս աղանընն, իւչ նէֆէր գըզը վէ իւչ նէֆէր տէ էրքէք էվլատը պուլունմագտա տըր։

Էկէր պու զաթըն 3000 լիրալըգ վարիտաթը վար իսէ, եօգարը ա չաղը, պէհէր էվլատընընն հիսսէսի. նէ 500էր լիրա իսապէթ իտեր։

Կիրակոս աղանընն գըզլարընտան պիրիսինի իսթէյէն չէգար։

Էկէր Կիրակոս աղանընն վէֆաթընտան սօնրա պու գըզ եինէ այնի սուրէթտէ միրասա հիսսէտար օլմասա իսի պիլէ, քէնտի հագգը, պալէատէ զիքր օլունան 500 լիրալըգ հիսսէսի իտի։

Ֆագաթ Կիրակոս աղա 3000 լիրալըգ ատէմ տիր, վէ էրքէք եախօտ էրքէք Թարաֆը, 500 լիրայը հիսսապ իթմէյիպ, 3000 լիրայը հիսապ իտերլէր. նի՞չիւն 1000 վէ 2000 լիրա ալընմասընն։

Էրքէք, եանի կիւվէյիլէրէ տախի «բարլագ» հալտէ պուլունմագտա տըր. իմտի հէր նէվի ֆէտտաքեարլըգ մէվգբի իճրայէ գօնուլարագ պու քէյէրիրին էլտէն գաչըրըլմամասը իյճապ իտէր։

Պիր չօգ մուխապէրէ վէ բազարլըգ քիւլֆէթինտէն սօնրա, նիհայէթ 1500 լիրա Թրախուսմայա գարար վէրիլիր պէթէր։

Պիր քէրրէ գըզընն հիսսէսի օլան 500 լիրա չէգաբլարագտան սօնրա, կէրի եանտա գալան 2500 լիրա վարիտաթընն տախի, պիր էմրի հագգվուգունտէ եինէ այթըյա Թագսիմ օլունմասը իյճապ իտէր քի, սայքի 400 էր լիրա տիւչէճէյինտէն 100էր լիրասը, նիսպէթինտէ տիկէր էվլատլարա պիր դատը օլմուշ օլուր իտի։

Ֆագաթ կէլ պաք քի, Թրախուսմա վէրիլէն մէպլաղ 1600 օլուպ, տիւրիւն մէսարիֆի, չուրասը պուրասը, սայքի իչ 2000 լիրայա իպլաղ օլունուպ վէ պու հիսապտա, կէրիտէ գալան էվլատլարընն հիսսէլէրի 170 էր լիրաեա էնէր քի, դատընն ումում եէքիւնիւ 1500 լիրաեա չէքտը, ֆագաթ իչ պուրատա պիթմէզ։

Տիկէր գըզընը տա իսթէյէն չէգար, վէ պու կիւվէյիլիքտէ «բարլագ» հալտէ պուլունտուղունտան, էլտէն գաչէրըրլամագ։

Ֆագաթ նէ՞ եարմալը. էրքէք տեեօր քի, պէն տէ տիկէր կիւվէյիտէն աչաղը գալմատընըմ իչիւն, 1500 լիրատան պիր բարա աչաղը օլուր իսէ գըզը գապուլ իթմէմ. սէրմայէտէն զիան իթմէք օլո՞ւր մը եա. պու էրքէյին ֆիքրը տախի 1600 լիրա իմիշ։

Հալ պու քի, Կիրակոս աղանընն պագը գալան Թէքմիլ սէրվէթի տէ հիսապա ալընսա, 1000 լիրայը կէչէմէզ. զէվալը ատէմ, իլք գըզընը էվլենտիրմէտէն էօսէ նէ՞ ալէա օլուր իտի. չիւնքի օլ վագթ, գըզլարընն 500էր լիրատան զիատէ հիսսէլէրի պուլունմաեաճաղընտան, եինէ այնի էրքէքլէր, 1500 էր լիրատան էքսիյինէ գապուլ իթմէյէճէքլէրի այնի մաթաը, մա էլ մէմնունիյէ 500էր լիրայա գապուլ իտէճէքլէր իտի։

Իմտի հէր նէ տախի օլսա չու Թրախուսմա մէսէլէսի միլլէթիմիզ իչիւն բէք մուղիր պիր ատէտ տիր քի, կիւն կիւնէ տախի Թագվիյէթ վիրէլտիկի մաէթթէէսիւֆ կէօրիւլմէքտէտիր։

ՍԸՀՀԻԵԷ

Պիր միւտտէթտէն պէրու կիւնլիւք թէլէկրաֆ հավատիսլէրի սըբասընտտ, կէրէք Ասիանըն վէ կէրէք Եվրօբանըն պաղը մահալլէրինտէ գօլէրատան չու գատար վուգուաթ վէ չու դատար տախի վէֆիեաթ հավատիսմանը կէօրիլմէքտէ օլտուղու մալիւմ տիր։

Էհալիմիզ իչպու տէհչէթլի խասթալըգ հագգընտա նէչը լտիլէն հավատիս վէ մալիւմաթլարը օգուտուգճա, թապիի քէնտի քէնտի նէ չու եօլտա պիր միւթալէա իթմէկէ գալդըչաճագ տըր։

«Թէճճիւպ իտէճէք չէ՛, պիզիմ պիլտիկիմիզ նազարէն, իլմի թէպապէթ պու տէրէճէ թէրագգը իթմիշ օլտուղու թագտիրտէ, հէր միլլէթին միւքէմմէլ թըպպիեէ մէքթէպլէրէ վէ մուալլիմլէրէ մալիք օլտուղու հալտէ, գօլէրա թապիր օլունան իլլէթ հագգընտա չիմտիեէտէկին պինլէրճէ ճիտլէր գալէմէ ալընմըշ վէ ալընմագտա պուլունմուշ օլտուղու թագտիրտէ, նէ գատար դարիպ չէյքի, չու սաաթտա գօլէրատան թուութուլմուշ օլան պիր պիչարէնին թէտավիսի իչիւն ճէլպ օլունան պիր մահիր թապիպ տախի նէ եօլտա մուալիճէլէր թէրթիպ իտէճէկինի պիլէմէեիպ բուսուլմասընը չաշըրմագտա տըր»։

Պու միւթալէա բէք տէ տօղրու տուր, լաքին եալընըզ գօլէրա հագգընտա օլմաեուպ, տիեէպալիրիզ քի էմրաղը տախիլիեէէ ա եիտ օլան խասթալըգլարընն եիւզտէ տօգսանը հագգընտա տախի պու պէօյլէ տիր։

Թիֆօ, չիչէք, գըզըլ, գուշ պօղան, գըզամուք, սարը հիւմմա վէ տահա սաեիր խասթալըգլար հագգընտա էլիմիզտէն նէ՞ կէլմէքտէ տէր քի, գօլէրաեա տիւչար օլան պիչարէլէրէ նէ՛ եաբապիլէլիմ, էվվէթ հէր գաֆատան պիրէր սէս չէգմագտա, վէ հէր թապիպ վէ մուալլիմ թարաֆընտան պիրէր էֆքեար սարֆ իտիլմէքտէ իսէ տէ, օ տէհչէթլի խասթալըգ քիմսէեի տինէմէեիպ թուութուղունու կէօթիւրմէքտէ օլտուղու տա մալիւմ տիր։

Էյ մատամ քի գօլէրաեա տիւչար օլան խասթէկեանը էօլիմ բէնչէսինտէն դուրթարմագ իչիւն, լաղմ կէլէն թէտպիրլէրի պիլմէեօրուզ վէ պու ճիհէթտէ գօճագարը ժուալիճէլէրինտէն պիր նօգթա տախի էօթեեէ կէչէմէեօրուզ, պարի չու ինսաֆսըզ իլլէթտէն պիր մէմալիքի մուհաֆազա իթմէքլիկին իհթիմալի՞տէ մի եօգ։ Պունուն իհթիմալի վար տըր, եանի տէկիլ եալընըզ գօլէրա, իլլա ումում պուլաչըգ վէ սաեիր խասթալըգլար մահզա իլմի սըհհէթին թաթպիգաթը սաեէսինտէ գապկ օլապիլիր, չիւնքի մատամ քի պիր չօգ սարի վէ սայիր խասթալըգլարըն սէպէպլէրի թանըլմըշ տըր, իմտի սէպէպ գալդըգը կիպի, թապիի անտէն զուհուր իտէճէք օլան խասթալըգ տախի գալդը։

Իլմի սըհհէթին պու ճիհէթլէր հագգընտա պիզէ կէօսթէրմէքտէ օլտուղու պայըճա թէտպիրլէրտէն պիրի, զարանթինա ուսուլի օլուպ, տիկէրի տախի թէմիզլիք տիր։

Պու եօլտա սարի խասթալըգլար հագգընտա զարանթինա ուսուլինին ֆայիտէլէրի ասլա ինքեար օլունմագ, էլ վէրիր քի թէքմիլ ֆայիտէլէրի իլէ կէրէք պահրէն վէ կէրէք պէրրէն իճրա օլունսուն։

Ղէթանրմըզը վէ խուսուսի իլէ բայթախթըմըզը պու սէնէ տախի գօլէրատան մուհաֆազասը, գարանթինալարը մունթազամէն իճրա օլունմասը սաեէսինտէ օլտուղու ինքեար օլունմաեարպ, պու ճիհէթտէն տօլաեը տախի թէպասբէրվէր Բատիշահըմըզ չէվքէթմէապ Լֆէնտիմիզ հազրէթլէրինէ, թէքմիլ Թիւրքիա էհալիսի պիր գաթ տահա մինէթտար օլմուշ տուր։

Գարանթինալարտան սօնկրա կէլիր ումումա վէ չախսա ահիտ թէմիզլիք ճիհէթլէրի։ Կէլէճէք տէֆա պաչըճա բայթախթըմըզդա պուլունան պագգալ, գասապ մանավ վէ սէպգէվաթճը տիւքքեանլարընտան պահս իտէճէկիզ տիր։ չիւնքի հէր հանկը սօգագտա պունլարտան պիր տիւքքեան պուլունուր իսէ, վէ նէ գատար տա տիգգաթ օլունսա, օլ սօգագ ագչամա գատար կէրէք բիս սուլարտան, կէրէք թէաֆֆիւնտէն վէ կէրէք չէօբտէն գուրթուլամագ օլտուղու հէր կիւն կէօզիւմիզիւն էօնիւնտէ տիր։

Տ. ՃԷԼԱԼԵԱՆ

ԲԱՂԱԲԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԷՏԲԸ

Մեր վարժարանաց մէջ

Որչափ որ կը յիշեմ, ժամանակաւ ձեռքս անցած են գրքեր՝ որք քաղաքավարութեան վրայ կը ճառէին, և այն երջանիկ օրերէն ի վեր բնաւ պատեհութիւն չեմ ունեցած հրապարակին վրայ տեսնել հատոր մը կամ գրուածք մը, որ նիւթ ունենայ սորվեցնել տղայոց — կամ եթէ կը ներէք — քիչ մ'ալ զարգացեալոց թէ «ի՞նչ է քաղաքավարութիւնը կամ ի՞նչպէս վարուելու է մարդ ընկերութեանց մէջ»։ Կ'երեւի որ այն ատենէն ի վեր քաղաքավարութիւնը ընդհանրացած է մեր ազգին մէջ և հարկ չէ մտամտ պուլաչըգ վէ սաեիր խասթալըգլար մահզա իլմի սըհհէթին թաթպիգաթը սաեէսինտէ գապկ օլապիլիր, չիւնքի մատամ քի պիր չօգ սարի վէ սայիր խասթալըգլարըն սէպէպլէրի թանըլմըշ տըր, իմտի սէպէպ գալդըգը կիպի, թապիի անտէն զուհուր իտէճէք օլան խասթալըգ տախի գալդը։

Իլմի սըհհէթին պու ճիհէթլէր հագգընտա պիզէ կէօսթէրմէքտէ օլտուղու պայըճա թէտպիրլէրտէն պիրի, զարանթինա ուսուլի օլուպ, տիկէրի տախի թէմիզլիք տիր։

Պու եօլտա սարի խասթալըգլար հագգընտա զարանթինա ուսուլինին ֆայիտէլէրի ասլա ինքեար օլունմագ, էլ վէրիր քի թէքմիլ ֆայիտէլէրի իլէ կէրէք պահրէն վէ կէրէք պէրրէն իճրա օլունսուն։

Ղէթանրմըզը վէ խուսուսի իլէ բայթախթըմըզը պու սէնէ տախի գօլէրատան մուհաֆազասը, գարանթինալարը մունթազամէն իճրա օլունմասը սաեէսինտէ օլտուղու ինքեար օլունմաեարպ, պու ճիհէթտէն տօլաեը տախի թէպասբէրվէր Բատիշահըմըզ չէվքէթմէապ Լֆէնտիմիզ հազրէթլէրինէ, թէքմիլ Թիւրքիա էհալիսի պիր գաթ տահա մինէթտար օլմուշ տուր։

Գարանթինալարտան սօնկրա կէլիր ումումա վէ չախսա ահիտ թէմիզլիք ճիհէթլէրի։ Կէլէճէք տէֆա պաչըճա բայթախթըմըզդա պուլունան պագգալ, գասապ մանավ վէ սէպգէվաթճը տիւքքեանլարընտան պահս իտէճէկիզ տիր։ չիւնքի հէր հանկը սօգագտա պունլարտան պիր տիւքքեան պուլունուր իսէ, վէ նէ գատար տա տիգգաթ օլունսա, օլ սօգագ ագչամա գատար կէրէք բիս սուլարտան, կէրէք թէաֆֆիւնտէն վէ կէրէք չէօբտէն գուրթուլամագ օլտուղու հէր կիւն կէօզիւմիզիւն էօնիւնտէ տիր։

Տ. ՃԷԼԱԼԵԱՆ

)(2)(

ՕՐՍԻՎԱԼ ՃԻՆԱԵԷԹԻ

Մի-էլլիֆի ԷՄԻԼ ԿԱՊՕՐԻՕ

1

—Բէիս էֆ. հոգրէթլէրինէ պիր չէյ սէօյլէմէք իսթէեօրուզ. ֆագաթ ոէօյլեեէճէկիմիզ չէյ զաեէթ միւհիմմվէ միւսթաճէլ տիր. բէճա իտէրիզ. միւսիւ Պաթիսթ էֆֆէնտինիզի գալտըրընը, հիչ սիզի թէքտիր իթմէզ։

—Պէնի քիմ թէքտիր իտէպիլիր իմիշ քի...

Հէբիֆլէրլէ օն տագիգատան զի եատէ չէնէ չալտըգտան սօնրա, միւսիւ Պաթիսթ կիտիպ էֆֆէնտիսինի գալտըրտը, զաթէն եուս եուվարլագ գըպ գըրմըզը միւսիւ Գուրթուա սապահլարընն պու սուրբէթլէ բահաթսըզ իտիլմէսինտէն պիր գաթ տահա գըզարմըշ օլտուղու հալտէ, պապա օղուլ Պէրթօլարը հուզուրունա գապուլ իլլէտի։

Վուգուաթը Ֆիլիպին հիքեայէ իթմէսի մուգարբէր օլմաղլա տէլիգանլը տէտի քի,

—Բէիս էֆֆէնտի հազրէթլէրի, սիզէ բէք պէօեիւք պիր ֆէլաքէթ խապէրի կէթիրիեօրուզ, գօնթ տը Թրէմօրէլին քէօշկիւնտէ տէհչէթլի պիր ճինաեէթ վուգու պուլմուշ։

Մ. Գուրթուա գօնթունն բէք ագիզ տօսթու օլտուղունտան, չու խապէր միւտիր էֆֆէնտինին չէհրէսինի քիւլ կիպի բէնկսիզլէնտիրտի, քէմալի Թէլաչա տէտի քի,

—Ահ, աման եարապպի նէ տիեօրսունուզ, ճինաեէ՞թ մի.

—Էվվէթ, չիմտի պիր նաչկէօրտիւք, զանն իտիեօրում քի գօնթէսին նաչը օլմալը տըր։

—Գօնթէսին մի՞, ներբէտէ՞, նէ՞ զէման։

—Շիմտի, չիմտի, պիզ գաեբգալա սահիլտէն կէչիեօր իտիք, նէհր քէնարընտա կէօրտիւք,

—Նէ՞ միւտհիշ չէյ, նէ պէօեիւք ֆէլաքէթ, ահ օ գատար կիւզել պիր գատըն հա՛, խայբը, պէօյլէ չէյ օլամազ, պէն մութլագա խապէրտար օլմալը իտիմ։

—Ֆագաթ կէօրտիւկիմիզի տօղրու կէօրտիւք բէիս էֆֆէնտի։

—Պէնիմ տաեիրէմ տախիլինտէ պէօյլէ պէօեիւք պիր ճինաեէթ օլսուն, ֆագաթ հէր հալտէ կէլտիկինիզէ էեի իթտինիզ, կիտեեիմ տէրհալ կիեինէեիմ, մահէլլի ճինաեէթէ պէրապէր զ օլարըզ, ֆագաթ էօյլէ՞ մի եա, տուրունուզ պագալըմ։

Տէյի Մ. Գուրթուա պիրազ տիւշիւնտիւ, պատէհու ուշաղընը չաղըրտը տէտի քի,

—Զաբուգ կիթ, սուլհ հաքիմինէ պէնտէն սէլամ սէօյլէ, միւտհիշ պիր ճինաեէթ վար իմիշ, տէրհալ պուրաեա կէլսին։

Ուշաղը կէօնտէրտիքտէն սօնրա քէնտիսի տէ կիեինմէկէ կիթտի։

Օրսիվալընն սուլհ հաքիմի պապա Բլանթա իսմինտէ պիր զաթ տըր քի, կէնճլիկինտէ բէք մէշհուր պիր ավագաթ իմիշ, միւտտէթը էօմրիւնտէ հէր թէչէպպիւսինտէ մուվաֆֆագ օլարագ տաեիմա պախթիեար եաշամըշ, ֆագաթ 50 եաշընա կէլտիքտէ, սէվկիւլիւ գարըսը իլէ իբի տէ չօճուղու եէքտիկէրինի միւթէագըպէն վէֆաթ իթմիշլէր տիր։

Պիրիսի 18 տիկէրի 20 եաշընտա իքի օղլունու պիրտէն զայպ իթմէք, զէվալը պապա Բլանթաեր բէրիշան իյլէտիկինտէն, պիր զէման տէլի կիպի կէզմիշ։

Իչտէն էլ չէքմիշ, զիրա հանկը միւշթէրի քէնտիսինէ "կէլիպ աէ տտավա հիքեաեէ իտէճէք օլուր իսէ, չու եալան տիւնեանընն պու տավալարա նիղալարա Թէհամմիւլի օլմատըզը հալտէ, ինանչարընն եինէ քէմալի հըրս իլէ մուհաքէմաթ վէ միւտտաֆաաթ իլէ օղրաչմալարը, պապա Բլանթանընն մէեուսիեէթինի հիտտէթ ու դաղապա Թահվիլ իտէրէք, միւշթէրի իլէ ատէթա գավկա իյլէր իմիշ։

Օրսիվալ գարիեէսինէ չէքիլիպ քէօշէյի ինզիվատէ վագընթ կէչիրմիշ, ֆագաթ արատան պիր ազէման կէչինճէ, իչսիզլիք տահա զիեատէ ճանընը սըգտըրընտան, վէ միւնհալ գալան սուլհ հաքիմիկի իչիւն տէ քէնտիսինէ ճիտտէն բէճա օլունտուղունտան, միւճէբրէտ էյլէնճէ օլմագ իչիւն պու մէմուրիեէթի գապուլ իթմիշ։

Վագընա անտէն սօնրա Թարաֆէյնի սուլհ իթմէք կիպի մէշղուլիեէթլէր ատէմճըզազը էյլէնտիրմէկէ պաչլամըշ։

Զէմանընընն էն ազընը ումուրու մէմուրէսիյլէ իշթիղալէ հասը իտէրէք, պէօեիւք գըսմընը իսէ պաղչէ մէշղուլիեէթի իլէ կէչիրիպ հիչ պիր քիմսէ իլէ կէօրիւշմէմէկի իլթիզամ իթմիշ, չու հալտէ պապա Բլանթա տիւնեա ումուրունա գարշը օ գատար վազիյֆէսիզլիկի գալտսըզլըզը էլէ ալմըշ քի, նէ գատար պէօեիւք պիր ֆէլաքէթ իչինտէճէք օլսա, «Պէնիմ նէմէ՞ լազըմ, իսթէրսէ տիւնեա ալթիսթ օլսուն» տէյի, ասլա Թէէսիր եիւզիւ կէօսթէրմէմէկի ատէթ իլլէմիշ։

ցած այլեւս դպրոցական դասերու հետ աւանդել զայն տղայոց, ինչ որ իրենց մանկական խանձարուրէն տեսած, լսած ու ողջոյծ են ընտանեկան յարկին տակ իրենց քաղաքավար ծնողքներէն։

Իրաւ է որ տիպար կոչուելու աստիճան քաղաքավար ծնողքներ չեն պակսիր ազգիս մէջ և կրնայ ըլլալ որ այդպիսի բարեկիրթ ընտանեաց զաւակունք արդէն իրենց առօրեայ նիստ ու կացին մէջ անդգալաբար վարժուելով քաղաքավարական օրինաց, շատկէտ պէտք չունենան այդ առարկային համար եւս ժամանակ զոհելու։ Սակայն երբ ինկատի առնենք որ մեր հասարակութեան մեծամասնութիւնը դեռ եւս քաղաքավարութիւն սովրելու պէտք ունեցող տարերքմէ կը բաղկանայ, այն պարագային մէջ կարծեմ ոչ ոք տարակարծիք պիտի գտնուի մեզ երբ դպրոցաց մէջ քաղաքավարութեան դասեր աւանդելու պէտքը ջատագովենք։

Այնպիսի տեսներ եղած են որ ժամանակին յարմարելու համար ստիպուած են վարժարանաց տեսուչը պարի դասեր աւանդել երկսեռ ուսանողաց և կարծեմ մինչև հիմայ իսկ շարունակողներ կան, ինչ որ ուրիշ բանի չկրնար ծառայել, եթէ ոչ ընկերութեանց մէջ մտնելու պայման մը գոհացնելու։

Սակայն յուսալի է ըսել որ մեր դպրոցականք քաղաքավարութեան տարրական օրինաց վրայ այնչափ քիչ հմտութիւն ունին և ընկերական անհրաժեշտ ձեւակերպութիւններէն այնչափ անտեղեակ են որ մինչեւ պարսովրիլ հասնելու համար ինսուն և ինն ևս կ'ուզեն։

Մանրամասնութեանց մտնալ հարկ չէ կարծեմ բացատրելու համար թէ ի՛նչ են մեր դպրոցականաց թերութիւններն ի մասին քաղաքավարութեան, և թէ ո՞վ պէտք է աւանդէ այդ դասերը քանի որ յատկապէս քաղաքավարութիւն դասախօսելու պատրաստուած ուսուցիչներ չ'ունինք։ Ընդհանուր դաստիարակները որք ամէն բարեկարգ դպրոցաց մէջ կան այժմ և որք միշտ մօտէն չփուելով աշակերտաց հետ գիտեն թէ որո՞նք են անոնց պէտքերը և կամ թէ ի՛նչ կը պակսի տղայոց քաղաքավար մարդիկ ըլլալու համար. կրնան ամէն օր քսան երեսուն վայրկեան զոհելով բացատրել աշակերտաց քաղաքավարութեան կանոններն ու անոնց գործադրութեան միջոցները. միշտ նիւթ ունենալով զգալի թերութիւն մը՝ որ գործուած ըլլայ նոյն օրը տղայոց մէկուն կողմէ, ինչ որ պակաս չըլլար կարծեմ վարժարանաց մէջ ամէն օր։

Այս միջոցը աւելի օգտակար կըլլայ մանաւանդ անոր համար որ աշակերտը թէ պակասութիւնը նոյն օրը աչքովը կը տեսնայ, և թէ անոր սխալ ըլլալը կը սովրի դաստիարակին բացատրութեամբն ու յորդորներովը։

Այս լուրջ խնդիրը ամենայն իրաւամբ վարժարանաց պատասխանատու տեսուչներուն ուշադրութեանը կը յանձնենք, որովհետև ընկերութեանց մէջ որչափ որ յարգ ունին ուսումն ու գիտութիւնը, և որ չափ որ կը նպաստեն անոնք մարդուս յառաջդիմութեան, նոյնչափ և անոնց հաւասար ևս անհրաժեշտ է քաղաքավարութիւնն ու ընկերական կանոնաց գիտակցութիւնը իւրաքանչիւր անհատի, որ պէտք ունի ապրիլ աշխարհիս վրայ։

Շնորհակալութեամբ կը հրատարակենք այն վարժարանաց անուններն, որք իմացնեն մեզ թէ արդէն կը գործադրեն այս դրութիւնն և ամէն օր կէս ժամ քաղաքավարութեան վրայ տեղեկութիւններ կը հաղորդեն աշակերտաց։

* * *

ԹԱՐԻՃԻԵԼ

ՊԻԶԷՐԹ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Ֆրանսոյ դաղէթալարը Թունուզ սեվահիլինտէ վագը Պիզերթ լիմանընտա Ֆրանսանդն իճրա իթտիկի թէպտիլաթ վէ թահվիլաթտան տօլաեր, Ինկիլթերրատա ֆըրդայի ասքէրիեէնին թէչէքքի իթմէքտէ օլտուգլարընը պէեանլէ, օլպապտէ պէրվէճհիաթի միթալէաթա կիրիշէօրլար։

«Ինկիլիզլէր ճիպրալթար, Մալթա, վէ Ատէն թարիգլէրի իլէ Հինտիսթան թարիգինին թահթը թէեմինէ ալընմըշ օլտուղու զանընտա պուլընմաեօրլար։ Անլէր պու թարիգտէ եանի Պիզերթտէ պիր թէհլիքէ կէօրիւեօրլար։ Մամաֆիհ Ինկիլիզլէր չու գօրգուլարընդն խաեալի օլտուղունու, վէ Պիզերթին սէվգիւլ ճէյշ եանի ասքէրի նօգթայի նազարընճա մահիյէթ վէ էհէմ միյէթի հէրնէ տախի օլսա, Պահրը Սէֆիտաէքի հալ ու մէվգիլէրի, Ֆրանսանդն հալ ու մէվգրի մաֆէվգինտէ պուլունտուղու տէրքեար տրը։

Պինանէն ալէյհ Լօնտրա գապինէսինին, Թունուզ սէվահիլինտէ իճրա օլունմուշ օլան ամէլիեաթ ու իմալաթտան տօլայը ճիտտի իթիրազաթտա պուլունմասը զանընտա տէկիլիզ։ Լաքին գօմշումուզ իթալիա հաեգընտա հալ պէօյլէ տէկիլ տիր, վէ ճէնօվանդն քեաֆֆէյի նեւմայիշաթը տօսթանէսի, տէվլէթի միշարիւէյհանդն մագսէտի սէեասէթինի թէպտիլ իթմէմիշտիր։

«Իթալիանլար Թունուզտաքի մուամէլաթըմըզտան տօլաեր զաեէթլէ էնտիշէնաք օլուպ, եալընդզ պաշընա քէնտի միւթալէպէլերինտէն պիր նէթիճէ հուսուլէ կէլէմէեէճէկի միւլահազասըյլա, Պիզերթտէքի ամէլիեաթըն, Պարտօ մուահէտէսի ահքեամը խիլաֆընտա օլարագ իճրա օլունմուշ օլտուղու վէ շու սուրէթլէ Ֆրանսանդն պէօեիւք տէվլէթլերէ վերտիկի սէօզիւ թուութմատըզը իտտասըյլա տէօրթ տէվլէթլերը իթթիֆագընդն նազարը խըշմ ու շիտտէթինի իւզերիմիզէ ճէլսլ իթմիշլեր տիր։

«Իթալեա միլիթարէէ մարինա» նամ Իթալեա զաղէթասը, Պիզերթի պիր թէհլիքէյի միլլիեէ մագամընտա կէօսթէրտիքտէն սօնրա «Նաեէ Ֆրաեէ Բրէսէ» նամ միւհիմմ Ավսթրիա զաղէթասընդն պիր մեգալէսինի թէրճէմէթէն, վէ քէնտի միւտտահիեաթընա պիր իսպաթ օլմագ իւզրէ պէրվէճհի զիլը նագլ ու իգթիպաս իթմիշ տիր։

«Ահվալը հազընրէտէն մուգատտէմքի վուգուլաթա նազար օլունուր իսկ, Իթալիաիլէ Ինկիլթերրանընդ լինթիպահ վէ գօրգուլարը հիքմէթի անլայընըմագտա տրը։ Ֆըրանսընդզար Թունուզ վագասընտան սօնրա Պիզերթի պիր ասքէրի լիմանը հալինէ իֆրազ իթմէմէկէ գաթիէն սէօզ վերմիշլերտիր։ 1886 տա պիր ասքէրի գօմիսիեօնու սէվահիլի թէտգըգ իտուպ մուախէրէն սէվահիլի մէզքիւրէնին միւտտաֆէասընա տայիր Բարիստէ պիր լայիհա թանզիմ օլունարագ, Ֆրանսա հիւքիմէթի Պիզերթէ խաֆիէն միւհէնտիսլէր կէօնտէրմիշ, վէ պունուն նէթիճէսի օլարագ, Ինկիլթերրա հիւքիմէթի պաղը իխթարաթտա պուլունմուշ իսկ տէ, Ֆրանսըզ հիւքիմէթի սուլի նիեէթտէ պուլունմասընդը թէէմինէն պէեան իթմիշ, վէ լաքին մուախէրէն Զարհազրէթլերինին թէվէճճիհիւնիւ ճէլսլ իթմիշտիր, պիրինճի տէրէճէտէ պիր ասքէրի ոիման ինչաաթընա քէմալի սէրպէսթի իլէ միւպաշէրէթ իթմիշտիր։

«Ինկիլիզլէր իլէ Իթալիանլարընդ իթիրազաթընա գարշը ինքեարտա պուլունուլմուշ տուր։ Պատէհու պիր սիւքիւթ ու սիւքիւնէթ հիւքմ ֆերմա օլարագ՝, ամէլիեաթ քէմալի կէրմի իլէ իճրա օլունմուշ, վէ Գրօնչթատ միւլագաթը իւզերինէ, Ֆրանսա Պարտօ մուահէտէսինին Զինճի վէ 3 ինճի մատտէլերի մուճիպինճէ, մէզքիւր լիմանը ինչաեէ հագդը օլտուղունու, վէ մէզքիւր մուահէտէ ահքեամընճա, Թունուզ չէհրի իլէ Թունուզ պէյի սիւլալէսի. Նի հիմաեէ իթմէկի թէահհիւտ իյլէտիկինի իտտիա իթմիշ, վէ պիրիսինդ գէգ իթմէլիյիզ։

Եէշիրքէն ժանտարմա չավուշու. Նա տա խապէր վերմիշ իտիմ։ մահալլի ճինայէթտէ պիզէ դավուշաճագ տրը։

—Էվվէթ կիտէլիմ. վագըթ զայդ իթմէկէ կէլմէզ։

—Հէրսի պիրտէն եօլա տիզիլտիլէր, Ֆիլիպ իլէ պապասը էօնտէն կիտիէօրլար իտի։ Պէլէտիյէ ըէյիսի հէր ատրմտա թէճճիւպտէ գալաճագ պիր էսէր ու էմարէ կէօսթէրէրէք տէյօր իտի քի,

—Ինանըլաճագ չէ՞յ մի, տայիրէմ տախիլինտէ պիր գաթլ վուգու պուլսուն, պուրալարտա էօյլէ պիր ճինաեէթին վուգունի չիմտիեէ գատար քիմսէ խաթըրլամատըզը հալտէ...

Ըէյիս էֆ. արալըգտա պիր պապա օղուլ Պէրթօլ ալատա չիւպհէլի պիր նազարլա պագըեօր իտի։

Բէօյտէն գօնթ տը Թրէմօրէլին սայֆիեէսինէ կիտէն եօլ, իւչէր տէօրտէր արշըն եիւքսէքլիկինտէ տիվարլար արասընտան կէչմէքլէ բէք դուվվէթլի իտի. ֆագաթ պիզիմ եօլճուլար սիւրաթլա եիւրիւեէրէք էօյլէտէն կ սաաթ էվվել հէր հալտէ էրքէն տէնիլէպիլէճէք պիր վագրթտա, գօնթ տը Թրէմօրէլին սայֆիեէսի էօնիւնէ կէլտիլէր, պէլէտիեէ ըէյիսի բարմագլըգ գաբունուն չընկըրազընը չալաը. չընկըրագ բէք պէօյիւք օլուպ գաբուիլէ սայֆիյէ արասընտա 5-6 մէթրօ ուզունլուզունտա պիր հավլի պուլունմաղլա, գօճա չընկըրագ տօղրուտան տօղրուեա գօնաղըն ի չինտէ չալընըեօր տիմէք օլտուղու հալտէ գօնագտան քիմսէ չըգմատը։

Ըէյիս էֆէնտի չընկըրաղը տահա չիատէթլէ չալտը. գօմշունուն խըզմէթքեարը չըգարագ տէտի քի.

—Էֆէնտիլէր, նաֆիլէ զահմէթ իթմէյինիզ, սայֆիեէտէ քիմսէ եօգ տուր։

—Քիմսէ եօ՞գ մու տուր, աճայիպ չէյ։

—Քիմսէ եօգ տէյիլ... եալընըզ գօնթ իլէ գօնթէս պուրատա տը, խըզմէթքեարլարընդ քեաֆֆէսի տիւն ագշամ գաթարըյլա Բարի զէ կիթտիլէր։

Գօնթընդ էսկի աշճըսը մատամ Տէնիս Էվլէնեէօրըմըզ տա, անընդ տիւլիւնինէ կիթտիլէր։

Պու սապահ իլք գաթար իլէ կէլէճէք տիր. պէնի տէ տավէթ իթմիշլեր իտի ամա...

Կէրէք ըէիս վէ կէրէք սուլհ հաքիմին պու խապէրտէն զիեատէսիլէ միթէաճճիպ օլտուլար. ըէիս տէտի քի.

—Աման Ալլահ, օ հալտէ գօնթ իլէ գօնթէս պու կիճէէի եալընըզ կէչիրմիշլեր։

—Էվվէթ, ըէիս էֆէնտի, պիւսպիս թիւն եալընըզ կէչիրմիշլերտիր։

—Միւահիշ չէյ։

Պապա Բլանթա տէտի քի,

—Ագշամա գատար պու գաբունուն էօնիւնտէ տուրաճագ տէյիլիզ ա՛, ժանտարմալար տա կէլիպ եէթիշէմէտիլէր, պիր չիլինկիր չաղըմագ իչիւն քի՞մի կէօնտէրէլիմ։

Կէնճ Ֆիլիպ պու խըզմէթի կէօրմէյէ տավրանմըշ խսէ տէ, օ արալըգ եօլուն պիր թարաֆընտան իւչի գաաբն իքիսի էրքէք օլմագ իւզրէ, պէշ քիչի կիւլիւշէրէք չաղրըշարագ զուհուր իտինճէ գօմշունուն խըզմէթքեարը ատէտի քի.

—Իշթէ քէօչկին ատամյարը կէլիեօրլար, անլէրտէ մութլագա պիր անախթար վար տրը։

Պէլէտիեէ ըէիսի իլէ սուլհ հաքիմինին եանլարընտա իբի ատէմ օլտուղու հալտէ, գաբուեա կէլմէլէրի գօմշունուն խըզմէթքեարընը նէ գատար միւթէճճիպ էյլէմիշ լսէ, կելէն խըզմէթքեարլար տա պունլարը կէօրիւնճէ տօնա գալմըշլար իտի. գօնթուն օտա ուշաղը օլան պիրիսի, գօշարագ կէլտի գաբուտաքիլերի սէլամլաեարագ տէտի քի.

—Գօնթու կէօրմէ՞ք մի խաթէրսինիզ էֆէնտիլէր։

Ըէիս.—Իշթէ պէշ տէֆա տրը գաբուլյու չալըեօրուզ. սէս սէտա եօգ։

(Տեւող)

ցած այլեւս դպրոցական դասերու հետ աւանդել զայն տղայոց, ինչ որ իրենց մանկական խանձարուրէն տեսած, լսած ու ողջոյծ են ընտանեկան յարկին տակ իրենց քաղաքավար ծնողքներէն։

Իրաւ է որ տիպար կոչուելու աստիճան քաղաքավար ծնողքներ չեն պակսիր ազգիս մէջ և կրնայ ըլլալ որ այդպիսի բարեկիրթ ընտանեաց զաւակունք արդէն իրենց առօրեայ նիստ ու կացին մէջ անդգալաբար վարժուելով քաղաքավարական օրինաց, շատկէտ պէտք չունենան այդ առարկային համար եւս ժամանակ զոհելու։ Սակայն երբ ինկատի առնենք որ մեր հասարակութեան մեծամասնութիւնը դեռ եւս քաղաքավարութիւն սովրելու պէտք ունեցող տարերքմէ կը բաղկանայ, այն պարագային մէջ կարծեմ ոչ ոք տարակարծիք պիտի գտնուի մեզ երբ դպրոցաց մէջ քաղաքավարութեան դասեր աւանդելու պէտքը ջատագովենք։

Այնպիսի տեսներ եղած են որ ժամանակին յարմարելու համար ստիպուած են վարժարանաց տեսուչը պարի դասեր աւանդել երկսեռ ուսանողաց և կարծեմ մինչև հիմայ իսկ շարունակողներ կան, ինչ որ ուրիշ բանի չկրնար ծառայել, եթէ ոչ ընկերութեանց մէջ մտնելու պայման մը գոհացնելու։

Սակայն յուսալի է ըսել որ մեր դպրոցականք քաղաքավարութեան տարրական օրինաց վրայ այնչափ քիչ հմտութիւն ունին և ընկերական անհրաժեշտ ձեւակերպութիւններէն այնչափ անտեղեակ են որ մինչեւ պարսովրիլ հասնելու համար ինսուն և ինն ևս կ'ուզեն։

Մանրամասնութեանց մտնալ հարկ չէ կարծեմ բացատրելու համար թէ ի՛նչ են մեր դպրոցականաց թերութիւններն ի մասին քաղաքավարութեան, և թէ ո՞վ պէտք է աւանդէ այդ դասերը քանի որ յատկապէս քաղաքավարութիւն դասախօսելու պատրաստուած ուսուցիչներ չ'ունինք։ Ընդհանուր դաստիարակները որք ամէն բարեկարգ դպրոցաց մէջ կան այժմ և որք միշտ մօտէն չփուելով աշակերտաց հետ գիտեն թէ որո՞նք են անոնց պէտքերը և կամ թէ ի՛նչ կը պակսի տղայոց քաղաքավար մարդիկ ըլլալու համար. կրնան ամէն օր քսան երեսուն վայրկեան զոհելով բացատրել աշակերտաց քաղաքավարութեան կանոններն ու անոնց գործադրութեան միջոցները. միշտ նիւթ ունենալով զգալի թերութիւն մը՝ որ գործուած ըլլայ նոյն օրը տղայոց մէկուն կողմէ, ինչ որ պակաս չըլլար կարծեմ վարժարանաց մէջ ամէն օր։

Այս միջոցը աւելի օգտակար կըլլայ մանաւանդ անոր համար որ աշակերտը թէ պակասութիւնը նոյն օրը աչքովը կը տեսնայ, և թէ անոր սխալ ըլլալը կը սովրի դաստիարակին բացատրութեամբն ու յորդորներովը։

Այս լուրջ խնդիրը ամենայն իրաւամբ վարժարանաց պատասխանատու տեսուչներուն ուշադրութեանը կը յանձնենք, որովհետև ընկերութեանց մէջ որչափ որ յարգ ունին ուսումն ու գիտութիւնը, և որ չափ որ կը նպաստեն անոնք մարդուս յառաջդիմութեան, նոյնչափ և անոնց հաւասար ևս անհրաժեշտ է քաղաքավարութիւնն ու ընկերական կանոնաց գիտակցութիւնը իւրաքանչիւր անհատի, որ պէտք ունի ապրիլ աշխարհիս վրայ։

Շնորհակալութեամբ կը հրատարակենք այն վարժարանաց անուններն, որք իմացնեն մեզ թէ արդէն կը գործադրեն այս դրութիւնն և ամէն օր կէս ժամ քաղաքավարութեան վրայ տեղեկութիւններ կը հաղորդեն աշակերտաց։

* * *

ԹԱՐԻՃԻԵԼ

ՊԻԶԷՐԹ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Ֆրանսոյ դաղէթալարը Թունուզ սեվահիլինտէ վագը Պիզերթ լիմանընտա Ֆրանսանդն իճրա իթտիկի թէպտիլաթ վէ թահվիլաթտան տօլաեր, Ինկիլթերրատա ֆըրդայի ասքէրիեէնին թէչէքքի իթմէքտէ օլտուգլարընը պէեանլէ, օլպապտէ պէրվէճհիաթի միթալէաթա կիրիշէօրլար։

«Ինկիլիզլէր ճիպրալթար, Մալթա, վէ Ատէն թարիգլէրի իլէ Հինտիսթան թարիգինին թահթը թէեմինէ ալընմըշ օլտուղու զանընտա պուլընմաեօրլար։ Անլէր պու թարիգտէ եանի Պիզերթտէ պիր թէհլիքէ կէօրիւեօրլար։ Մամաֆիհ Ինկիլիզլէր չու գօրգուլարընդն խաեալի օլտուղունու, վէ Պիզերթին սէվգիւլ ճէյշ եանի ասքէրի նօգթայի նազարընճա մահիյէթ վէ էհէմ միյէթի հէրնէ տախի օլսա, Պահրը Սէֆիտաէքի հալ ու մէվգիլէրի, Ֆրանսանդն հալ ու մէվգրի մաֆէվգինտէ պուլունտուղու տէրքեար տրը։

Պինանէն ալէյհ Լօնտրա գապինէսինին, Թունուզ սեվահիլինտէ իճրա օլունմուշ օլան ամէլիեաթ ու իմալաթտան տօլայը ճիտտի իթիրազաթտա պուլունմասը զանընտա տէկիլիզ։ Լաքին գօմշումուզ իթալիա հաեգընտա հալ պէօյլէ տէկիլ տիր, վէ ճէնօվանդն քեաֆֆէյի նեւմայիշաթը տօսթանէսի, տէվլէթի միշարիւէյհանդն մագսէտի սէեասէթինի թէպտիլ իթմէմիշտիր։

«Իթալիանլար Թունուզտաքի մուամէլաթըմըզտան տօլաեր զաեէթլէ էնտիշէնաք օլուպ, եալընդզ պաշընա քէնտի միւթալէպէլերինտէն պիր նէթիճէ հուսուլէ կէլէմէեէճէկի միւլահազասըյլա, Պիզերթտէքի ամէլիեաթըն, Պարտօ մուահէտէսի ահքեամը խիլաֆընտա օլարագ իճրա օլունմուշ օլտուղու վէ շու սուրէթլէ Ֆրանսանդն պէօեիւք տէվլէթլերէ վերտիկի սէօզիւ թուութմատըզը իտտասըյլա տէօրթ տէվլէթլերը իթթիֆագընդն նազարը խըշմ ու շիտտէթինի իւզերիմիզէ ճէլսլ իթմիշլեր տիր։

«Ինկիլիզլէր ճիպրալթար, Մալթա, վէ Ատէն թարիգլէրի իլէ Հինտիսթան թարիգինին թահթը թէեմինէ ալընմըշ օլտուղու զանընտա պուլընմաեօրլար։ Անլէր պու թարիգտէ եանի Պիզերթտէ պիր թէհլիքէ կէօրիւեօրլար։ Մամաֆիհ Ինկիլիզլէր չու գօրգուլարընդն խաեալի օլտուղունու, վէ Պիզերթին սէվգիւլ ճէյշ եանի ասքէրի նօգթայի նազարընճա մահիյէթ վէ էհէմ միյէթի հէրնէ տախի օլսա, Պահրը Սէֆիտաէքի հալ ու մէվգիլէրի, Ֆրանսանդն հալ ու մէվգրի մաֆէվգինտէ պուլունտուղու տէրքեար տրը։

Պինանէն ալէյհ Լօնտրա գապինէսինին, Թունուզ սեվահիլինտէ իճրա օլունմուշ օլան ամէլիեաթ ու իմալաթտան տօլայը ճիտտի իթիրազաթտա պուլունմասը զանընտա տէկիլիզ։ Լաքին գօմշումուզ իթալիա հաեգընտա հալ պէօյլէ տէկիլ տիր, վէ ճէնօվանդն քեաֆֆէյի նեւմայիշաթը տօսթանէսի, տէվլէթի միշարիւէյհանդն մագսէտի սէեասէթինի թէպտիլ իթմէմիշտիր։

«Իթալիանլար Թունուզտաքի մուամէլաթըմըզտան տօլաեր զաեէթլէ էնտիշէնաք օլուպ, եալընդզ պաշընա քէնտի միւթալէպէլերինտէն պիր նէթիճէ հուսուլէ կէլէմէեէճէկի միւլահազասըյլա, Պիզերթտէքի ամէլիեաթըն, Պարտօ մուահէտէսի ահքեամը խիլաֆընտա օլարագ իճրա օլունմուշ օլտուղու վէ շու սուրէթլէ Ֆրանսանդն պէօեիւք տէվլէթլերէ վերտիկի սէօզիւ թուութմատըզը իտտասըյլա տէօրթ տէվլէթլերը իթթիֆագընդն նազարը խըշմ ու շիտտէթինի իւզերիմիզէ ճէլսլ իթմիշլեր տիր։

Ֆրանսա շիմտի տահա շիտտէթլի վէ գաթի պիր լիսան իսթիմալ իթմէքտէ տիր։ Պիզերթ լիմանը, պունտան պէօյլէ էսպապը միւտտաֆէա մագամընտա պուլունուպ, Պահրը Սէֆիտտէ թէֆէվվիւքիւ նուֆուզ իթմէք իչիւն, ա թիտէ վուգուլի մուհագդագ օլան գաթի վէ վախիմ միւնազասատա, քեաֆֆէյի գուվվէի պահրինէնին մէրքէզի ճէմ ու թահչիտի օլմաղա մախսուս տուր։»

Իթալիա զաղէթասը «Նաեէ Ֆրաեէ Բրէսէ» զաղէթասընդն մէգալէսինի թէչրիհ իթմէկէ տէվամ իտէրէք չէօյլէճէք իլավէ իտիեօր։

«Ֆրանսանդն մուամէլէսի Պիզերթին Մալթատան 18 սաաթ վէ Օչիլեատան եալընըզ պիր գաչ սաաթ պուտու մէսաֆէտէ պուլունմասը. նա նազարէն, էհէմմիյէթի ճիտտիեէի հաեիզ տիր։ Մէզքիւր զաղէթա, Ֆրանսանդն իչպու մուամէլէսինի, մուահէտաթը տիւէլիեէ ահքեամընը աչըգտան աչըզա թէճավուզ տիմէք տիր քէլամընյլա թավսիֆ իտիեօր։

«Ամի էնտ Նէյվի Կազէթ» նամ ինկիլիզ զաղէթասը տախի, օլ պապտէ պազը մուախէզաթտա պուլունմուշ տուր։ Էլհասըլ Պերլին, Վիէննա վէ Լօնտրատա Պիզերթ մէսէլէսի հագդընտա այնի էֆքեար հիւքմ ֆէրմա օլուպ, պագալըմ նէթիճէսի նէ՞նէ միւնճէրը օլաճագտը։

ՀԱՍԱՆ ՄԷՀԷՄՄԷՏ

Անասըլ Իսլամ օլուպ Ամերիգատա թէվաթթուն իյլէմիշ՝ օլան վէ 30 չաղլարընտա պուլունուպ, հիւսնիւ թէրպիեէ կէօրմիշ պուլունան Հասան Մէհէմմէտ նամ քիմսէ, 450 կիլոտէ 10 պին միլ եէր գաթ իթմէք թէահհիւտ իթմիշ տիր։ Միւմայէյհ թէքմիլ էշեա վէ լէվազիմինի պիր էլ արապասընա վազ իլէ սէյեահաթը միւատէթինճէ քէնտիսի արապաերը նագլ իտէճէք, վէ եանընտա հիչ պիր բարա թաշըմաեըպ եէվմի ճէտիտ ըրզդը ճէտիտ սուրէթիյլէ կէչինէ ճէք տիր։ Էկէր իչպու թէչէպպիսինտէ մուվաֆֆագ օլուր իսկ. չինչինաթինին պիր չօգ գլիուպլերի իլէ զաքէթալարը, միւմայէյհէ պէհէր միլ իչիւն պիր տօլար եանի 10 պին միլ իչիւն 10 պին տօլար միւքեաֆաթ վիրէճէքլերը տիր։

Հասան Մէհէմմէտին կէչէճէկի

չէհիրլէր, Զինչինաթի (նօգթայի հարէքէթ) Սէն-Լուի, Նիու Օրլէան Հաուսթըն, Տալլաս, Էլ Բազօ, Սան Ֆրանչէսգօ, Օկտէն, Օմահա, Սէն-Բօլ, Մինէաբօլիս, Շիգակօ, Դլիվլէնտ, Պիֆալօ, Ալպանի, Պոսթըն, Նիւ-Եօրգ, Ֆիլատէլֆիա, Ուօշինկթըն, Պալթիմօր, Բէրքէրսպուրկ վէ Զինչինաթի (ավտէթ) մէմալիքի տիր։

Միւմայիլէյհ մէրտ սէյահաթ ալաֆը. փեատրուար պիրտէ եօլա չըգմըզ օլմաղլա, պու քէրրէ Նիու-Օրլէանա վասըլ օլմուշ, վէ օրաեա գատար 282 միլ գաթ իթմիշ տիր։ Մուայեէն օրան միւատէթ զարֆընտա սէյահաթընը իճրա իչիւն միւմայիլէյհ կիւնտէ 35 քիլօմ. 820 մէթրօ գաթ իտէճէք, վէ 1893 սէնէսի ապրիլ 25ինտէ Զինչինաթիեէ ավտէթ իտէճէք տիր։

ԼԷԹԱՑԻՖ

—Թումիկ ազա կիտէ՞եօրսուն։

—Էվվէթ, երնէ նէ՞ վար, պիր չէյ մի լազմ տրը։

—Նէ օլաճագ, նէ զէյթին եազմըզ վար, նէ պիր տավա քէօմիւրիւմիւզ դալմըշ տրը։

—Պէ գարը՝ պիր սապահտա քիպարլըգ էթ տէ, պիր չէյ խսթէմէմ տէյի վեր։

—Գա խսթէեօրումտա կէթիրմէեօրսուն մազալլահ էկեր խսթէմէմ տէսէմ հալիմ նէրէ՞նէ վարը։

* * *

Միւհլիք պիր խասթէլիկէ տիւշար օլան պիր ատէմ, օլանճա վարիտաթընը հէքիմլերէ վերտիքտէն սօնրա, պիր չարէ պուլամաերպ, նիհանէթ հէքիմլէր ատէթտէն օլան սօն ճէվապը վերիրլեր քի արթըգ գուրթուլուշ եօք։

Պիչարէ խասթա իւմիտինի գաթ իտէրէք, էվինին հէքիմինէ տէտի քի։

—Տոքթէօր, էօլտիւկիւմէ զամ եէմէմ, խասթալըզըմըն նէ օլտուհու աղնաչըլմատը օնա եանարըմ։

—Նէ՞ մէռաք էտէեօրսուն. ճէվապ վերտի տօքթէօր, մուհագդագ էօլէճէէին տղնաչըլը՞ եա, սէն օնա պագ, զիեատէ վուգուֆճուլուգ նէեինէ լազըմ։

* * *

—Պու բաղար կիւնիւ նէրէեէ՞ կիթմէկէ ֆիքրէն վար միւսիւ կարպես։

—Զարչըբա իչէ կիտէճէեիմ։

—Բազար կիւնիւ իլէ իշ օլո՞ըրմու։

—Նի՞չին օլմաղ, իշ կիւնլերի պոչ պոչ կէզիեօրուզ, բաղար կիւնլերի՞տէ մի չալըշմաեալըմ։

Հ.

ՍԱՐՐԱՖԻՑԵԼԻ

ԳԱԼԱԹԱ ՓՈՐՏԱՍԻՆ

1892 Հոկտեմբեր 1 սաաթ 3

Էսկ. Ուտ. միւպէտատէլէ. սէրի 8

Տիւն ապչամ գափանը.	24	9½
Գու սապահ աչըլըր. . .	24	8½
Տիւն էն եիւքսէք ֆիլեաթ		
Տիւն էն աշաղը ֆիլեաթ.		
Սէրի Ա. . . . . Ի. Լ.	54	75
» Գ . . . . » »	31	54
» Ս . . . . » »	22	75
Թահվիլաթը Օսմանլըկէ.	82	30
Էն եիւքսէք ֆիլեաթ . .		
Էն աշաղը ֆիլեաթ . . .		
Թասֆիկէ.	17	20
Շըմէնտըֆէր . . . . ֆր.	91	50
Օսլիչ. թրամ. գ. ֆր.	506	50
Իսթիլանճ 8 կիւնէ. Լ. Օ.	300	
» 1 այա. » »	600	
Գոնսոլիտ բէյբորու . . .		
Օսմանլըկէ » . . Բէյբոր		
Շըմէնտըֆէր » . . Տէյբոր		

ԱԳՈՒՕՆԼԱՐ

Իսթանպոլ պանգասը Ի. Լ.	4	38
Սօսիէթէ ժէնէրալ. . .	5	7
» Օթ. շանժ է վալէօր	4	20
Գրէտիթ ժէնէրալ օթ օմ. Լ. Օ.	7	33
Թրամվայ.	5	
Բէյժի . . . . . գ. ֆ.	16	9

ԵՈՒՆԱՆ ՖՈՆՏՕԼԱՐԸ

Իսթիդրազ 5%. . . ֆր.	340	
» 4% . . »	335	
Պանգ նասիոնալ. . . »	402	
Լօրիօմ . . . . . »	85	

ԱԳՃԷ ՖԻՆԱՆՍԱԼԱՐԸ

Օսմ. լիր. 100 ղրշ. տան	Ղրշ.	Փր.
Սիմ մէճիտիյէ	107	7
Մէքթիւիք	98	20
Պէշիւք	101	
Ալթըըրգ	102	
Ինկիլիզ լիրասը	110	14
Ֆրանսըզ »	87	24
Բօլ	90	
Գարպօն գաեմէսի . .	9	2

ԳԱՄՊԻՈ

Լօնտրա.	109	30
Փարիս	22	97½
Ֆիորէն	10	85
Ֆրանգ		
Մարգ		

ԱԺԱՆ ԳՐԵԱՆՔ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել Արգոյ հասարակութեան և ի մասնաւորի Պատրիարքական Թ, մեծանուն հեղինակ՝ Ս. Մ. Գարագաշեան էֆէնտիի հետեւեալ երկասիրութիւններն, զոր մինչև ցարդ ես կը տպէի և կը վաճառէի, այժմ հեղինակին և մեր հաճութեամբ յանձնած եմք այդ տպագրութեանց և վաճառման իրաւունքը, նախկին փորձ և հաւատարիմ աշակերտիս և այժմ յաջորդիս, գրավաճառ-տպագրիչ և կազմարար Մինասեան էֆէնտի փափաղանի, որոյ կեդրոնատեղին է, Զագմագճըլար եօղուշու, Զիւմպիւլլիւ խանի մէջ, վարի յարկ թիւ 18, 19, 21։

Աշխարհագրութիւն Բնական պտկրզդ.	2 20
» Ռազմական	4
» Քաղաքական	4
» Քաղաք. և Բնական	6
» Քաղ. Բն. Ռազ.	10
Առաջնորդ Իտալ. լեզուի ց. Գօնթի Պէյ	2
Եիտական զուարճալի զբօսանք Ա. Բ.	2 20
Ընթերցարան կամ Արմենակ պտկրզդ	2
Հատընտիր քաղուած ի Նաննեաց.....	8
Նամականի կամ Փոքրիկ քարտուղար	3
Պատմութիւն Հայոց	3
Պատմութիւն Սրբազան	4
Պատմութիւն Մեծին Աղեքսանդրի	3
Սկզբունք Քերականութեան	1
Քերականութիւն Գործնական	6
» Դպրութիւն	6
Քերական Գաղիերէն ց. Գօնթի Պէյ	1

Հեգարան 100ը 15 ղրշ.
Քերական „ 6 „
„ Պտկրզ. „ 10
Համառօտ Քերականութիւն 60 փարայ
Աշխարհաբառ Քերականութիւն 100 փարայ
Ընդ մամլոյ Ա. և Գ. Ընթերցարանք։

Հետեւաբար կը հրաւիրեմ իմ ազնիւ յաճախորդներս որ, երբ վերոյիշեալ գրքերէն պէտք մի ունենան, հաճին դիմել ուղղակի յիշեալ էֆէնտիին, Իրրև Գալաթեան։ Զեղչ 100 ին 20 մեծաքանակ գնողաց։

ՅՈՎՍԷՓ ԳԱՎԱՖԵԱՆ

Լ'ԷԳՕՆՕՄԻ ԷՆԹԷՐՆԱՍԻՕՆԱԼ

L'Economie Internationale

Թէէմին օլունմուշ սէրմաէսի

5,000,000 Ֆրանգ։

Էմրի թէսարրուֆա բիաէթէտէն նէտէրէհ իսթիֆատէ օլունապիլէճէկի թարիֆտէն միւսթաղնի օլուպ, աքսի հալինտէ կիւճ հալ իլէ թէտարիք իտիլէն սէրվէթ ու սէրմաեէ պէր հավ օլուր։ Վագաա ճիւղի պիր ֆէտաքեարլըգ իլէ սէրմաեէ վէ սէրվէթ թէտարիքի տախի միւշքիլ օլտուղու կիպի, իշթէ Լ'Էկոնոմի Էնթերնասիոնալ շիրքէթի Բարիզտէ Ֆրանսա տէվլէթի թահթը հըմաեէսինտէ թէշքիլ օլունմուշ օլուպ, պիր խայլի վագըթտան պէրու Տէրսաատէթտէ իմրայի մուամէլէ իթմէքտէ օլտուղունտան, ապօնէլէրինտէն կէօրտիւկիւ բաղպէթ իւզէրինէ, գումբանէա պու տէֆա պիր խըտմէթ տահա խֆա իշլիւն 600,000, 60,000, 6000 վէ դայրիհիւմ Ֆրանգ գազանան Օսմանլը շըմէնտըֆէր թահվիլաթընըն 1 նիւմէրօսու իլէ, Էգօնօմի Էնթերնասիօնալը 10 նիւմէրօսունա հիսէտտար խտէր։

ՖՈՒՐՍԱԹՏԱՆ ԻՍԹԻՖԱՏԻ

Բաղպէթլու էհալի պագը մուզիրը բիեանգօլարտան կէրի չէքիլիպ, պէօյլէ միւհիմմ պիր գումբանեա իլէ ագտը մուգավէլէ վէ թէէմինի իսթիդպալ իտէպիլիր։

Ապօնէ նաղըլմագ վէ թաշրալարճա ահէնդ օլմագ վէ տահա մուֆասսալ մալիւմաթ ալմագ իսթէէնլէրին, Սիրքէհիտէ Կիւլպէնք խանընտա 26 վէ 27 Ն. մաղազալարտա, գումբանեանընն վէքիլի մութլագը օլան Բ. Շէհիրլեան էֆ. վէ եախստ ումում, միւֆիթթիլի պուլունան Ա. Ահարոնեան էֆէնտի. էէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԵԷ

ՊՕՂԱՋ ԻԶԻՆԷ ԻՇԼԷԵԷՆ ՎԱԲՕՐԼԱՐԸՆ ՀԱՐԷՔԷԹԼԷՐԻ

Իշպու 1892 Սեպտեմբերին 1ինճի կիւնիւնտէն իթիբարէն չէհրի մէղքիւբուն 30ընա գատար

(Բազար կիւնլերտեն մատտա) Ռումէլի ճանիպինտեն քեօբրիւեե իշլեեեն վաբօրլարընն վագր ու հարէքեթլերի իլե օղրաեաճագլարը իսկելելեր։

Ս. Տ. Նօ.

12 15 Եէնիմահ մէզար պէօյիւք 37 թարապ. եէնիքէօյ պօյաճ. Ր. հիսար. (Ր. հիսար խակէլէսինտէ իխթիլաթ իտէճէք տիր)։

1 Եէնիմահ. մէզար պէօյիւք. 40 թարապ. եէնիքէօյ. (Եէնիքէօյտէ իխթ. իտէճէք տիր)

1 30 Եէնիքէօյ. սթէն միրկէօն. 28 պօյաճ. Ր. հիսար. պէպէք արնավ. գուրբէչէվէ օր. թաք. պէշիքթաշ։

1 25 Ր. գավագ. անա. գավագ. 38 մէզար. պէօյիւք. թարապ. պէյգօզ (վէ օնտան անատօլ ճիհէթինտէն գանտիլլիեէ գատար օլան իսկէլէլերէ վէ օրթաքէօյէ օղրաեաճագ տըր։ (Գանտիլլիտէ իխթիլաթ իտէճէք տիր) ճումալարը օրթաքէօյտէն մատտա վանիք. չէնկ. պէյլեր. գուզ. պէշիք. ա օղրայաճագ տըր)։

1 45 Եէնիմահ. մէզար. պէօյք. 39 թարպ. եէնիք. (եէնիք. իսկէլէսինտէ իխթ. իտէճէք. տիր։

2 30 Եէնիմահալլէտէն մէսար. 32 պէօյք. թար. եէնք. իստէնեայ. էմիրկէն. պօյաճքքէօյ Ր. հիսար. (Ճումա կիւնլերի պէպէք. առնավուտգ. գուր օրթաք. պէշիկ. Ր. հիս. իխթ. իտէճէք տիր)։

2 20 Եէնիք. իստէն. էմիր. պօյաճ. Ր. հիսար. պէպէք. արնավ. գուր. օրթա. պէշիկ)։

2 40 Ր. Ս. գավագտան եէնիմ. 34 մէզար. պէօյիւք. թարապ. պէյգօզ անտէն անատօլ ճիհէթինտէ գանտիլլիեէ գատար օլան իսկէլէլերէ վէ օրթաքէօյէ օղրաեաճագ տըր։ (Գանտիլլիտէ իխթիլաթ իտէճէք տիր) ճումալարը օրթաքէօյտէն մատտա վանիք. չէնկ. պէյլեր. գուզ. պէշիք։

3 15 Եէնիմահալլէ մէսարպուր. 37 պէօյիւքտէրէ. թարապ. [illegible] միր պօ[illegible] (Ր. հիսար [illegible]) ճում. պէպէք. [illegible] գատ. օրթա. պէշիք։

4 Եէնիմահ. մէսարպ. պէօյիւք 40 թարապ. եէնիք. սթէնիա միրկէօն պօեաճքք. Ր. հիսար. պէպէք պէշիկ. պէպէք տէ իխթիլաթ իտէճէք տիր ճում. կիւնլերի արնավ. գուրուչ. օրթաքէօյ։

5 45 Եէնիմահալլէ մէսարպուր. 25 պէօյքտ. թարապ. պէյքօզ-եէնիքէօյ գանլը. պօեաճք. Ր հիսար. պէպէք արնավուտ. պէյլ. օրթաք. պէշիկ։

7 — Եէնիմահ. մէսարպր. պէօյ. 21 իւքտ. թարապիա, պէյգօզ բաշապահ. եէնիք միրկէօն գանլըճ. Ր. Ս. հիսար գանտիլլի արնավտ. չէնկէլք. պէյլերպ օրթաք. գուզկնճ. պէշիքթ. իսկիւտար։

8 Ս. Ր. գավագ եէնիմահ. մէ. 32 սարպր. պէօյիւտք. թարապ եէնիք. սթէն, միր. Ր. հիսար պէպէք. արնավտք. գուրուչ օրթաք. պէշիքթ։

9 40 Եէնիքէօյ, պօյաճը պէպէք, 34 պէշիկթաշ. (ճումալարտան մատտա)

10 Ր. հիսար. արնավուտքէօյ 38 օրթաքէօյ։

10 15 Ս. գավագտան պէօյիւքտէ. 33 րէ թարապիա եէնիք միրկ ր հիսար արնավ օրթաք. պէշիք

Եեենիքէօյտեն քեօբրիւյե իշլեյեն վաբօրլարընն վագր ու հարէքեթլերի

12 Եէնիքէօյ սթէնիա էմիրկէն. 19 պօեաճքք. Ր. հիսար պէպէք արն. գուր. օրթա. պէշիք։

Պէպէքտեն քեօբրիւյի իշլեյեն վաբօրլարընն վագր ու հարաքեթլերի

12 Պէպէքտէն արնավ. գուրբչ. 21 օրթաք. պէշիք։

12 30 Պէպէքտէն արնավ գուրբչ. 19 օրթաք. պէշիք։

12 55 Օրթաքէօյտէն տօղրու քէօբ. 22 ռիւեէ ճումաատան մատտա։

1 15 Ր. հիսար պէպէք արնա. գուր 25 օրթա. պէշիք։

2 Պէպէք արն. գուր. օրթ. 28 պէշիք։

2 45 Պէպէք արն. գուր. օրթ. 19 պէշիք։

2 45 Օրթաքէօյտէն տօղրու քէօբ. 38 ռիւեէ (ճումաատան մատտա)

3 30 Ր. հիսար, պէպէք. արնվ. 28 գուր. օրթ. պէշիք. (ճումա կիւնլերտէն մատտա)։

4 15 Ր. հիսար. պէպէք. արնվ. 38 գուր. օրթ պէշիք. գավաթ. ճումաատան մատտա։

4 5 Օրթաքէօյտէն տօղրու քէօբ 34 ռիւեէ ճումաատան մատտա։

5 Պէպէք. արնվ. գուր. օրթ. պէշիկթաշ (ճումա կիւնլերտէն մատտա)։

Անատօլու ճանիպինտեն քեօբրիւեե իշլեյեն վաբօրլարընն վագր ու հարէքեթլերի

12 Վանի չէնկէլքէօյ պէյլերպէյ 34 գուզկնճ։

12 15 Պէյգօզ բաշապահ չուպուգ 22 գանլըճա ա. հիսար գանտի. օրթ (գան իխթ) ճումալարը օրթաքէօյտէն մատտա վանի չէն պէյլ գուզ։

12 45 Պէպէք գանտիլլի վանի չէն 33 պէյլեր գուզկ պէշիկ ճումա լարտան մատտա։

1 Պէյգօզտան բ պահճէ եէնիք չպուգ գանլը պօյաճը քէօյ Ր. Ս. հիսարլարը գանտիլլի արն չէն պէյլ օրթ գուզիւսկ պէշ գալ։

1 40 Ս. հիսար գանտ վանիք չէն 21 պէյլեր գուզ պէշիք։

2 Պէյգօզ բաշապահ. չուպուգ 38 գանլ Ս. հիսար գանտի օրթ (գանտիլլիտէ իխթիլաթ իտէճէքտիր) ճումալարը վանի չէնկ պէյլեր գուզ պէշ օրթ մատտա։

2 45 Գանտ վանի չէն պէյլ գուզ 33 պէշ. (ճումաատան մատտա։

3 20 Պէյգօզ բաշապ չուպ գանլճ 34 ա. հիսար գան օրթ (գանտ իսկէլէսինտէ իխթիլաթ) ճումաա կիւնլերի օրթաքէօյ տէն մատտա վանի չէն պէյլեր գուզ պէշ իսկէլէլերինէ օղրաեաճագ տըր։

4 Գանտ վանի չէնկ պէյլ գուզ իսկ (ճում մատտա։ 39

4 20 Պէյգօզ բաշապահճէ չուպգ 22 գանլըճա Ս. հիսար գանտի (գանտիլլիտէ իխթիլաթ իտէճէք ճումալարը 4 45 մէզարպուրնունտան հարաքէթ իլէ պէօյիւքտէրէ թարապիա անտէն պէյգօզ անատօլու ճիհէթի գուզղունճուղա գատար իսկէլէլերէ օղրայարագ պէշիկթաշա տախի օղրայաճագ տըր)։

5 Գանտիլ վանի չէնկէլ պէյլեր 33 գուզկ պէշիկ։

7 Միրկէօն Ր. Ս. հիսար գան 1 արնվ չէնկէլ պէյլերպ օրթ գուզկ պէշիկ իսկ։

9 Պէօյիւք թարապիա պէյգօզ 19 բաշապահ չպուգ գանլըճա Ս. հիսար գանտիլլի վանիք չէնկէլ պէյլերպէյի գուզկ, իսկիւտար։

9 30 Գան չէն պէյ իսկ (ճումա. 28 լարտան մատտա)։

10 15 Պէյգ չբպգ գանլ Ս. հ. չէն 25 պէյլ իս (ճում մատտա)։

10 20 Ս. հիսարտան տօղրու քէօբ 22 ռիւէ)։

11 Գուզկնճ տօղրու քէօբրիւէ 28 (ճումաալարտան մատտա)։

11 Զէնկէլքէօյտէն տօղրու 21 քէօբրիւէ (ճում մատտ)։

Քէօբրիւտեն Արնավուտքէօյիւնեե իշլեյեն վաբօրլարընն վագր ու հարաքեթլերի

2 50 Քէօբրիւտէն տօղրու Ր. հի. 28 սարընա (ճում. մատտա)։

10 35 Պէշիքթաշ օրթ գուր արնվ 1 պէպէք գանտ Ա. հիսար Ր. հիսար գանլ. էմիր եէնի բ. պահ պէյգ (ճում մատտա)։

11 15 Գապթշ պէշիքթ օրթ գուր 19 արնվ պէպէք Ր. հիսար պօեաճ եէնիքէօյ։

11 45 Պէշիք օրթաք գուր արնավ 25 պէպէք։

12 15 Պէշիկքաշ օրթաք գուրուչ 33 արնավտք։

Քէօբրիւտեն Անատօլու ճանիպինեե իշլեյեն վաբօրլարընն վագր ու հարաքեթլերի

1 Իսկիւտար պէյլերպէյ, Ա. 21 հիսար։

2 Գուզկ պէյլեր չէնկէլ գանտ 33 (ճում մատտա)։

2 45 Իսկ գուզկ. պէյլ չէնք վան 22 գանտ Ա. հիսար գանլ չըպլըգը Բ. պահճէ պէյգօզ ճումալարը թարապ պէօյիւք մէզարպուրնունա կիտէճէք տիր։

3 25 Քէօբրիւտէն տօղրու գանտ 39 ճում մատտա։

1 45 Իսկիւտար պէշիկ պէյլեր, 19 չէնկէլ պէպէք (ճումատան մատտա)։

8 35 Իս գուզ պէյլ, չէն վանի, 28 գանտիլլի իսկէլէսինտէ պէյգօզա կէլէն վաբօր իլէ իխթ իտէճէք տիր) ճումա կիւնլերի պիր չէյրէք էվէլ հարաքէթ իտէրէք իսկիւտարտան մատտա պէշիք Ա. հիսարը գանլըճ չըպգ. Բ. պահ, պէյգօզ թարա. պէօյիւք մէզարպուրնունա կիտէճէքտիր։

9 5 Պէշ գանտ ա. հիս գանլ չպք 25 բ, պահ պէյգոզ (ճում մատ։

9 30 Պէշ գուզ պէյլ, չէնկ վանի 22 գանտ Ա. հիսար։

10 20 Պէշիք գանտ Ա. հիսար գանլ 37 չպքլ Բ. պահ պէյգօզ թարա մէզարպուրնը Ր Ս. գավագլար։

10 30 Պէշիկթաշ պէյլերպէյ չէնկք 21 ճումալարը իսկիւտար գուզ արնավ գանտիլլի Ա Ր հիսար գանլ միրկ եէնիք Բ պահճէ պէյգ իսկէլէլերինէ տախի օղրայաճագ տըր։

10 40 Իսկիւտար գուզկունճուգ 28 (ճումաատան մատտա։

11 Պէշիքթաշ գուզկունճուգ, 34 պէյլերպէյ չէնկէլք վանիք գանտ պէպէք գանտիլլիտէ տիկէր վաբօր իլէ իխթիլաթ իթմէյէճէք տիր։(ճումալարը իսկիւտար։

11 12 Գանտիլլի Ա. հիսար գանլը չուպուգ բաշ պահճէ պէյէ ճումալարը գուզկունճ։

11 45 Գապաթ գուզկնճ պէյլերպ 21 չէնկէլք վանիք գանտիլ։

12 Իս գուզ ճումա վէ ճում 15 իրթէսինտէն մատտա։

Հէր ճումա կիւն սաաթ 3 45 տէ քէօբրիւտէն պիր վաբօր հարաքէթէ իս գուզ պէյլ չէնք վանիք գանտիլ Ա. հիսար գանը չուպուլլի Բ. պահճէ պէյգօզ թարապիա պէօյքտէրէ մէզարպուրնու։

Պէհէր ճումա կիւն ագշամլարը սաաթ 10 40 մէզարպուրնունտան պիր վաբօր հարաքէթ իլէ պէօյիւք թարապ պէյգօզ Բ. պահ չիպ գանլ Ս. հիս գան չէնկ պէյլ գուզկ իսկ իսկէլէլերինէ օղրայարագ քէօբրիւյէ կէլէճէկ պիր։

(Բազար կիւնլերինտեն մատտա)

բեօբրիւտեն Ռումելի ճանիպինեե իշլեեեն վաբօրլարընն վագր ու հարէքիթլերի.

12 40 Պէշիք օրթաք գուրուչէվէ 34 արնավ. Ր. հիսար միրկէօն իսաէնիա եէնիք թարապիա պէօյիւք մէզար. Ս. վէ Ր. գավագլար

1 30 Քէօբրիւտէն տօղրու եէ. 19 նիքէօյէ (ճում մատտա)

1 35 Պէշիք օրթաք արնավ պէպ. 37 ր. հիսար պօյաճք եէնիքէօյ թար պէօյ մէզար եէնիմ։

2 45 Գապաթ իսկ պէշիք գուզ 25 օրթաք պէյլ չէնկէլ արնավ գանտիլ Ա. Ր. հիսար գան միրկ եէնիք բաշապահ պէյգ թար պէօյ մէզար եէնիմ։

2 30 Պէշիք օրթա արնավ Ր. հիս 40 միրկ եէնիք թարապ պէօյ մէզար եէնիմահալլէ,

3 30 Պէշիք օրթ արնավ պէպէք 38 Ր. հիսար (ճում մատտա)

4 5 Պէշիք օրթ գուրչէչ արնավ 21 պէպէք Ր հիս պօեաճք իստ եէնիք թարապ պէօյիւք մէզար եէնիմ։

4 20 Պէշք օրթ արն պէպ գանտ 33

5 Իս պէշիք գուզկ օրթ պէյ 1 չէնկ արն գանտ Ա. Ր հիսար գանլըճա չուպուգլը միրկ։

6 Գապաթ Պէշիք օրթ գուրչ 32 արն. պէպէք Ր հիսար միրկ եէնիք պէյգօզ թար պէօյ մէզար գավագլար։

7 — Պէշիք իսկ գուզ պէյլ չէն 19 արն գանտ Ր հիսար պօեաճ գանլ եէնիք թար պէօյիւք։

8 30 Պէշիք օրթաք արն պէպէք Ր 34 հիսար միրկ եէնիքէօյ իսքէլէսինէ իխթիլաթ իտէճէք տիր։ (ճումալարը թար պէօյ մէզ Ա. գավագ։

9 Միրկ եէնիք թար պէօյիւք 33 մէզար Ա գավագ (ճումալարտան մատտա)։

9 20 Պէշիք օրթաք գուրչ արնավ 38 պէպէք գանտիլլի Ր հիսար։

10 Եէնիք թար պէօյիւք մէզր 40 եէնիմ (ճումալարը 9 45 հարէքէթի իլէ մէզարպուրնունա գատար կիտէճէք տիր։

10 5 Պէշիք օրթ գուրչ արնավ 39 պէպէք Ր հիսար պօեաճքք միրկ իսթ եէնիք թար պէօյ մէզար եէնիմ (ճումալարը օն տագիգա սօնրա)

10 45 Ր հիսար պօեաճք միրկ իստ 32 եէնիք թար քիրէճպուրնու պէօյիւք մէզար եէնիմահալ (ճումաա կիւնլերի իճրա օլընմահաճագ։

11 20 Եէնիք թարպ պէօյիւք մէ. 38 զարպուրնու եէնիմահալլէ։

11 35 Պէպէք Ր. հիսար պօեաճքք 28 միրկ իստէնիա եէնիքէօյ։

Հէր ճումա կիւնի սահաթ 6 տէ մէզարպուրնունտան պիր վաբօր հարաքէթլէ պէօյիւքտ թարապիա պէյգօզ. բաշապահճէ չիպուգլի գանլըճա Ա. հիսարը գանտիլլի վանիք չէնկէլ պէյլեր գուզկունճուգ իսկիւտար իսկէլէլերինէ օղրայարաք քէօբրիւէ կէլէճէք տիր։

ՆՈՐ ԹԱՐԳՄԱՆ
ԵՐԵՔԼԵԶՈՒԵԱՆ
ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ, ՀԱՅ. ԵՒ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ

Մ. Գ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ
Ա. Ր. Ա. Մ. Ե. Ա. Ն Ց. Պ. Ա. Ր. Ա. Ն

Հրատարակուեցաւ 40ՐԴ թերթ